

## HAY PRIMIRON HOLAT NI PABLO HA TAWTAGA KORINTO

<sup>1</sup> Hiko hi Pablo ya ha kalabayan nin Diyos ay iningat nin mag-in hogò ni Pangino-on Hisokristo. Hi Sostinis ya patel tamo ha Pangino-on ay <sup>2</sup> kalamo kon ampanolat nin habayti ya para komoyon gropon mangama-in katetpel ha Diyos bahen ha siyodad nin Korinto. Habayti ay para et ha kaganawan tawo ha maski ayirin dogal ya ma-in pamakilamo nin anhomamba nin mamori nin ngalan ni Pangino-on Hisokristo ya Pangino-on tamon kaganawan ampipantompel kona. Diyos ya nangingat komoyo emen kawo mag-in tawtawo na, boy hi Pangino-on Hisokristo ya nanlinis komoyo emen kawo mag-in nin ayin kapintasan. <sup>3</sup> Hay Tatay tamoy Diyos boy hi Pangino-on Hisokristo ay mangingangalo dayi komoyo nin mambin kahampatan boy katinekan.

*Kahampatan ya ampingibat koni Pangino-on Hisokristo  
(Iviso 1:3-14)*

<sup>4</sup> Pirmi katawon an-ipagpasalamat ha Diyos ta iningalowan na kawon binyan kahampatan banà ha pamakilamo moyo koni Pangino-on Hisokristo. <sup>5</sup> Binyan na kawo nin kahampatan ha kaganawan bagay, kateng ana ha kaganawan panonorò moyo boy ha kaganawan pangingintindi moyo. <sup>6</sup> Hay imbalità nawen komoyo

ya tongkol koni Pangino-on Hisokristo ay biyay moyo ya ampamapteg. <sup>7</sup> Kayà agkawo ampagakolang ha anyaman ya bagay ha kahaman ingangalo nin Diyos mintras an-anti-en moyoy pamipatnag nin pagbira ni Pangino-on tamon Hisokristo. <sup>8</sup> Diyos ya mamatibay nin pantotompel moyo angga ha ka-anggawan emen ayin kawon kapintasan ha allon magbira hi Pangino-on tamon Hisokristo. <sup>9</sup> Mapahimala-an ya Diyos ya nangingat komoyo nin makilamo ha Anak na ya hi Pangino-on tamon Hisokristo.

### *Pamikontra nin ampipantompel ha Pangino-on*

<sup>10</sup> Hapa-eg, andawaten ko komoyon pawpatel, alang-alang ha ngalan ni Pangino-on tamon Hisokristo, ya hikawoy kaganawan ay misosondò ha kaganawan anhalita-en moyo emen agkawo magkanyakanyan grupo boy emen malobos ya pagmimiha moyo ha pangingihip boy opinyon moyo. <sup>11</sup> Pawpatel ko, ma-in ongnoy tawo ha pamilya ni Klowi ya nangibalità kongko nin ma-in komoyo nin ampi-a-away. <sup>12</sup> Hay labay kon totonen ay ombayri: ma-in komoyon ampaghalià nin, “Hiko ay koni Pablo”; hay kanayon ay ampaghalià nin “Hiko ay koni Apolos”; hay kanayon ay ampaghalià nin “Hiko ay koni Pidro”; hay kanayon itaman ay ampaghalià nin “Hiko ay koni Pangino-on Hisokristo.” <sup>13</sup> Warì mapi-a-atag hi Pangino-on Hisokristo? Warì hiko hi Pablo ya impakò ha koroh nin para komoyo? Warì hay paminyag komoyo ay ha ngalan ko?

<sup>14</sup> An-ipagpasalamat ko ha Diyos ya ayin akon bininyagan komoyo no alwan hi Krispo boy hi Gayò. <sup>15</sup> Kayà ayin makapaghalità nin hay paminyag ko komoyo ay ha ngalan ko. <sup>16</sup> (Ma-in ako et awod bininyagan: hi Istipanas kateng pamilya na, piro ayin akoynan ma-ihipan no ma-in ako et bininyagan ya kanayon.)

*Hi Pangino-on Hisokristo ya kapangyariyan boy karonongan nin Diyos*

<sup>17</sup> Agko inhogò ni Pangino-on Hisokristo nin maminyag, no alwan inhogò na kon mangi-aral nin Mahampat ya Balità ya tongkol kona. Agko anggamiten ya sarili kon kagalingan ha pangangaral ko emen ahè ma-lihan alagà ya an-i-aral ko ya tongkol ha pagkamati ni Pangino-on Hisokristo ha koroh. <sup>18</sup> Hay an-i-aral ya tongkol ha pagkamati ni Pangino-on Hisokristo ha koroh ay kalokowan do ha tawtawoy mipalako ha kaparosawan; piro kontamon ma-in anan kalibriyan ha kasalanan, habayti ya an-i-aral ay kapangyariyan nin Diyos. <sup>19</sup> Nakaholat ha Halità nin Diyos ya ombayri:

“Hira-en koy karonongan nin mawmangaronong, boy hay katalinowan nin mawmangatalino ay paptergan ko ya ayin kowinta.”

<sup>20</sup> Anya awod ya kowinta nin mawmangaronong, o nipag-aral, o mawmandidibati? Warì ahè impakit nin Diyos ya hay karonongan nin tawtawo bayri ha babon lotà ay ayin kowinta? <sup>21</sup> Banà ta maronong ya Diyos ay

agna pinayagan ya ha sarilin karonongan nin tawtawo ay mabalayan la ya. Hay labay nin Diyos ay ilibri nay tawtawo ya ampipantompel ha Mahampat ya Balità ya an-i-aral nawen konla. Piro hay pangi-aral nin habayti ay ayin kowinta do ha ayin pantotompel ya tawtawo bayri ha babon lotà. <sup>22</sup> An-awoken nin Hawhodiyo ya pakitan hila nin pawpapag-ispantawan ta aghila tompel no ayin ma-ipakit konla. Hay antikapen itaman nin Gawgrigo ay tawtawoy mangaronong mipaghalità. <sup>23</sup> Piro hay an-i-aral nawen ay hi Pangino-on Hisokristo ya impakò ha koroh. Habayti ya aral ay ampakapapahang ha Hawhodiyo; ha alwan Hawhodiyo balè, habayti ay kalokowan. <sup>24</sup> Piro do ha tawtawoy iningat nin Diyos, maski Hodiyo o alwa ay hi Pangino-on Hisokristo ya ampakapipatnag nin kapangyariyan boy karonongan nin Diyos; <sup>25</sup> ta hay tongkol ha Diyos ya an-ipalagay nin tawtawo nin ayin kowinta ay mas ma-alagà kisa ha karonongan nin tawtawo. Hay an-ipalagay nin tawtawo nin kakapeyan nin Diyos ay kakhawan ya igit ha kakhawan nin tawtawo.

<sup>26</sup> Ihipen moyo, pawpatel, ya tongkol ha sarili moyo hin iningat kawo nin Diyos nin makilamo kona. Ha tegteg nin tawtawo ay a-amò komoyo ya maronong; a-amò simpri ya makapangyari o mangatag-ay ya pagkatawo. <sup>27</sup> Piro hay pinili nin Diyos ay hatoy ayin karonongan ha tegteg nin tawtawo emen mipareng-ey ya tawtawoy ampipaghalità nin hila ay mangaronong, boy pinili na et ya mangakapey ha tegteg nin tawtawo emen mipareng-ey ya tawtawoy ampi-

paghalità nin hila ay mangakhaw. <sup>28</sup> Pinili et nin Diyos ya tawtawoy manga-aypà ya pagkatawo, boy tawtawo ya ahè ampa-alaga-an nin kapara lan tawo bayri ha babon lotà, kateng tawtawoy an-ipalagay nin ayin kowinta. Ombayri ya ginawà nin Diyos emen hay mangatag-ay ya pagkatawo ay ma-lihan alagà, boy <sup>29</sup> emen ayin tawoy makapagmalhay ha arapan nin Diyos. <sup>30</sup> Hay pamakilamo moyo koni Pangino-on Hisokristo ay banà ha panggogomawà nin Diyos. Hi Pangino-on Hisokristo ay inggawà kontamo nin Diyos emen tamo mag-in maronong, mag-in mahampat, boy mag-in ayin kapintasan. Banà bayro ay natbeh na tamo ha kaparosawan. <sup>31</sup> Kayà angkapartegan bayti ya nakaholat ha Halità nin Diyos:

“Hinoman ya labay magmalhay ay Pangino-on bongat ya dapat nan ipagmalhay.”

## 2

*Hay Balità ya tongkol koni Pangino-on Hisokristoya impakò ha koroh*

<sup>1</sup> Pawpatel, hin nako ko bahen komoyon nangi-aral nin Mahampat ya Balità nin Diyos ay agko ginawà ha kagalingan kon maghalità boy ha karonongan ko; <sup>2</sup> ta indisisyon ko ya hay ihipen ko boy halita-en ko ay tongkol bongat koni Pangino-on Hisokristo boy tongkol ha pangipakò kona ha koroh banà ha kasalanan tamo. <sup>3</sup> Peleg kon anti bahen komoyo ay kinomapey ya nakem ko boy angkalimo ko ta maka agko magawà ya impagawà kongko nin Diyos. <sup>4</sup> Ha paghahalità

ko boy pangangaral ko ay agko ginamit ya kagalingan kon mangombinyo, no alwan hay namapteg nin pangangaral ko ay kapangyariyan nin Ispirito nin Diyos. <sup>5</sup> Ha ombayri, hay pantotompel moyo ay ahè na-ibat ha karonongan nin tawo no alwan nangibat ha kapangyariyan nin Diyos.

### *Hay karonongan nin Diyos*

<sup>6</sup> Balè hay tawtawo ya mangatibay ana ha pantotompel, hay an-itorò nawen konla ay karonongan ya nangibat ha Diyos; alwan karonongan ya na-ibat ha tawtawo bayri ha babon lotà, boy alwan karonongan nin ampipamo-on hapa-eg bayri ha babon lotà, ta hay pamomo-on la ay ahè manatili. <sup>7</sup> Hay karonongan ya anhalitaren ko ay ahè makwan ihipen ya karonongan nin Diyos ya ahè pon impatandà ha tawtawo. Habayto ay plano na para kontamo hin hato et hin agna et pinalsa bayti ya babon lotà emen tamo magkama-in pamakilamo kona angga do ha katatag-ayan ha kama-inan na. <sup>8</sup> Habayti ya karonongan ay ahè na-intindiyan nin maski hino ya nipamo-on bayri ha babon lotà. No na-intindiyan la, hi Pangino-on Hisos ya ahè mapantayan ay agla dayi impakò ha koroh. <sup>9</sup> Ombayro man ay nakaholat ha Halità nin Diyos ya ombayri:

“Ayin nakakit, ayin nakalengè, boy ayin nakakawan mangihip nin bawbagay ya inhandà nin Diyos para ha ampipanlabi kona.”

<sup>10</sup> Ha panggogomawà nin Ispirito nin Diyos, habayto ya bawbagay ya agtamo pon tandà ay impatandà kontamo nin Diyos. Ispirito nin Diyos ya magtandà nin kaganawan bagay, maski mangaldeg ya bawbagay ya anti ha ihip nin Diyos. <sup>11</sup> Ayin magtandà nin anti ha nakem nin mihay tawo no alwan mismon hiya ya magtandà nin an-hipen na. Ombayro et ha Diyos; ayin magtandà nin nakem nin Diyos no alwan mismon Ispirito nin Diyos. <sup>12</sup> Agtamo tinanggap ya torò ya nabit ha ka-hipan nin tawtawo bayri ha babon lotà, no alwan hay tinanggap tamo ay Ispirito ya nangibat ha Diyos emen tamo ma-intindiyan ya inggawà nay tambay kontamo.

<sup>13</sup> Kayà hay an-itorò nawen ha tawtawoy ma-in Ispirito nin Diyos ay alwan karonongan ya natotowan nawen ya karonongan nin tawo, no alwan hawhalità ya intorò konnawen nin Ispirito nin Diyos. <sup>14</sup> Piro hay tawoy ayin Ispirito nin Diyos ay ahè labay mananggap nin bawbagay ya tongkol ha Ispirito nin Diyos. Para kona, habaytoy ombayro ya bawbagay ay kalokowan, boy talagan agna ma-intindiyan banà ta ayin yan Ispirito nin Diyos. <sup>15</sup> Piro hay tawoy ma-in Ispirito nin Diyos ya ampamo-on kona ay ampaka-intindi nin kaganawan bagay, balè hiya ay ahè angka-intindiyan nin tawoy ayin Ispirito nin Diyos, <sup>16</sup> ta ombayri ya nakaholat ha Halità nin Diyos:

“Hinoy magtandà pangingihip nin Pangino-on emen makapitorò kona?”  
Piro anti kontamo ya pangingihip ni Pangino-

on Hisokristo banà ta hay Ispirito nin Diyos ay ampa-iri ha nakem tamo.

### 3

#### *Hay mawmagsisirbi ha Diyos*

<sup>1</sup> Pawpatel, hin anti ko bahen komoyo ay agko na-itorò komoyo ya bilang ha an-itorò ko ha tawtawoy anggomawà nin kalabayan nin Ispirito nin Diyos, ta hikawo ay kawkolaw et ha pantotompel koni Pangino-on Hisokristo. Kayà ka-ilangan katawon toro-an nin bilang ha tawtawoy anggomawà et nin sarili lan kalabayan.

<sup>2</sup> Ha panonorò ko komoyo ay bilang katawon ampa-inomen nin gatas; agkatawo ampakanen nin mangatyà ya pamamangan ta agmoyo et kaya. Maski hapa-eg ay agmoyo et kaya, <sup>3</sup> ta hay ka-hipan moyo ay bilang et ha ka-hipan nin tawtawoy ayin katetpel ha Diyos. Ma-in et komoyon inggitan boy ampi-a-away kawo. Alwa nayì habayti ya makapapteg nin hikawo ay bilang et ha tawtawoy ayin katetpel ta hay ka-ogali-an moyo ay bilang konla? <sup>4</sup> No ma-in komoyon maghalità nin, “Hiko ay koni Pablo,” boy hay kanayon ay maghalità nin, “Hiko ay koni Apolos,” alwa nayì nin hay ka-hipan moyo ay bilang ha ka-hipan nin tawtawoy ayin katetpel ha Diyos?

<sup>5</sup> Warì hino hi Apolos boy hino hi Pablo? Hikayi ay mawmagsisirbin bongat ya ginamit nin Diyos emen kawo tompel kona. Balang miha konnawen ay ampanggawà nin an-ipagawà konnawen nin Pangino-on. <sup>6</sup> Hiko ya kowinta



nangitanem nin binì ha nakem moyo, biha hi Apolos ya kowinta namohboh, balè Diyos ya namatobò. <sup>7</sup> Kayà ayin kowinta ya tawoy ampananem o ampamohboh, no alwan Diyos bongat ya pinakama-alagà ta hiya ya ampamatobò. <sup>8</sup> Hay ampananem boy ampamohboh ay pariho; Diyos ya mambin kagantiyan ha balang miha kompormi ha pinagpagalan na. <sup>9</sup> Ha panggogomawà nin Diyos ay kalamo na kayi ni Apolos. Hikawo ya kowinta paliyan nin Diyos ya an-ipatrabaho na konnawen, boy hikawo ay kowinta et bali nin Diyos ya an-ipagawà na konnawen.

<sup>10</sup> Kompormi ha pangingangalo nin Diyos kongko nin nambin kahampatan ay namondasyon ako nin bilang ha mihay magaling nin manggawà bali. Kanayon ya ampangipa-ireng piro balang manggagawà ay dapat paka-atap no pangno na ipa-ireng. <sup>11</sup> Ayin kanayon ya pondasyon ya ma-igwà no alwan hatoy na-igwà ana ya hi Pangino-on Hisokristo. <sup>12</sup> Piro do ha pondasyon ay hari-harì ya klasin anggamiten nin ipa-ireng. Hay kanayon ay ampanggamit nin kowinta gintò, pilak, o manga-alagà ya bawbato. Hay kanayon ay ampanggamit nin kowinta kawkayo, yawyabot, o aw-aray. <sup>13</sup> Hay gawgawà nin balang miha ay ipatnag nin Diyos lano ha allon manosga hi Pangino-on Hisos. Ha allon habayto, hay gawgawà nin balang miha ay hoboken ha apoy emen mapaptegan no hay gawgawà na ay talagan peteg. <sup>14</sup> Hinoman ya nangipa-ireng bayro ha impondasyon ta manatili ya gawgawà na ay makatanggap nin primyo.

<sup>15</sup> Piro no hay gawgawà na ya hoboken lano ha apoy ay mapo-olan ay ayin yan tanggapen ya primyo. Hay sarili na balè ay makalibri piro bilang bongat ha tawoy nakalibri ha po-ol.

<sup>16</sup> Warì agmoyo tandà ya hay kowinta bali nin Diyos ay hikawo ya ampipantompel kona, boy hay Ispirito nin Diyos ay ampa-iri ha nakem moyo? <sup>17</sup> Hinoman ya manirà nin bali nin Diyos ay parosawan nin Diyos; hikawo ya kowinta bali nin Diyos ay ikon nin Diyos ta ginawà na kawon malinis para pag-ikon na.

<sup>18</sup> Agmoyo lokowen ya sarili moyo. Hinoman ya ampangihip nin ma-in yan karonongan, hatoy karonongan nin tawtawo bayri ha babon lotà ay mas mahampat no ihipen nay ayin yan tinandà emen hiya ay mag-in maronong; <sup>19</sup> ta hay karonongan nin tawtawo bayri ha babon lotà ay ayin kowinta ha Diyos. Ombayri ya nakaholat ha Halità nin Diyos, “Anhagpen nin Diyos ya mangaronong ha sarili lan taktika.” <sup>20</sup> Ombayri et ya nakaholat ha Halità nin Diyos, “Tandà nin Pangino-on ya hay sarilin kawkatoyngan nin mawmangaronong ay ayin kowinta.” <sup>21</sup> Kayà alwan gawà nin tawtawo ya ipagmalhay moyo. Kaganawan bagay ay anti ana komoyo. <sup>22</sup> Mag-in hi Pablo, hi Apolos, o hi Pidro, boy kaganawan bagay bayri ha babon lotà kateng biyay boy kamatyan, mag-in para hapa-eg o ha hoyot ya allo ay anti ana komoyo. <sup>23</sup> Hikawo balè ay anti ha podir ni Pangino-on Hisokristo; hi Pangino-on Hisokristo itaman ay anti ha podir nin Diyos.

## 4

### *Mawmagsisirbi ni Pangino-on Hisokristo*

<sup>1</sup> Hay dapat ipalagay konnawen nin tawtawo ay mawmagsisirbi ni Pangino-on Hisokristo, ta hay bawbagay ya ahè pon impatandà nin Diyos ay hikayi ya pinahimala-an nin mangi-aral ha tawtawo. <sup>2</sup> Ka-ilangan ha tawoy ampahimala-an ay tapat ha kaganawan an-ipagawà kona. <sup>3</sup> Alwan ma-alagà no anyaman ya ipalagay moyo kongko, o ipalagay kongko nin hinoman ya tawo ya tongkol ha impahimalà kongko nin Diyos. Maski hiko, anyaman ya ipalagay ko ha sarili ko ay alwan ma-alagà. <sup>4</sup> Ayin akon tandà ya ginawà koy alwan tamà, piro habayti ay ahè ampangahologan nin hiko ay ahè nagkasalanan. Pangino-on bongat ya makahosga nin pagnanakem ko. <sup>5</sup> Kayà agkawo manosga nin kapara moyo ha alwa et pana-on, no alwan anti-en moyoy panlomateng nin Pangino-on, ta hiyay mangipatnag nin sawsikritoy gawà boy mangibolgar nin mawmotibo nin tawtawo. Ha allon habayto nin lomateng ya, Diyos ya mambin kaporiyan ha balang miha kompormi ha ginawà nay kahampatan.

<sup>6</sup> Pawpatel, hay sarili ko boy hi Apolos ay an-i-alimbawà ko komoyo para ha ikahampat moyo emen moyo matotowan ya labay tolole nin habayti ya ombayri ya pagkahalità: “Hay nakaholat ay agmoyo palampasan.” Hinoman komoyo ay ahè dapat mangipagmalhay nin mawmanonorò ha kanayon et ya mawmanonorò.

<sup>7</sup> Warì ampaka-igit kawo ha kanayon? Alwa

nayì Diyos ya nambi komoyo nin kaganawan bagay ya anti komoyo? No tinanggap moyo ba-in bilang impangiri komoyo, antà man awod an-ipagmalhay moyo?

<sup>8</sup> Hostoyna awod ya pagbibiyay moyo! Biyay mayaman kawoyna awod! Bilang kawoyna awod nin aw-ari! Piro hikayi balè ay alwa. Ah! Mahampat dayi awod no peteg kawon aw-ari ta emen moyo kayi makalamo nin mag-ari.

<sup>9</sup> Para kongko, hikayi ya hawhogò nin Diyos ay ginawà na nin pinaka-oltimo ha kaganawan tawo. Bilang kayin papatyen ya imparada ha intiron babon lotà nin impakit ha tawtawo kateng ha aw-anghil. <sup>10</sup> Banà ha panhohomonol nawen koni Pangino-on Hisokristo, hay palagay konnawen ay tawtengah. Piro hikawo ya ampakilamo itaman koni Pangino-on Hisokristo ay an-ipalagay moyo nin maronong kawo. Hikayi ay makapey, hikawo balè ay mangakhaw! Amparagalan kawo nin tawtawo; hikayi balè ay anyamo-yamo-en la! <sup>11</sup> Pa-ibat hin hato angga hapa-eg, hikayi ay angkabitlan boy angka-angan, boy hay dolo nawen ay gawgolot. Hikayi ay ampakhitan boy ayin kayin sarilin dogal ya ampairiyan. <sup>12</sup> Hikayi ay ampagpagal magtrabaho nin ikabiyay nawen. Maski ma-in ampipanla-et konnawen ay an-ingalowan nawen. No hikayi ay ampadya-dya-an ay ampagpasinsya kayi. <sup>13</sup> No hikayi ay an-insoltowen ay mapanawa kayin antombay. Angga hapa-eg, hikayi ay bilang bongat basora boy ayin silbi bayri ha babon lotà.

<sup>14</sup> Habayti ya ombayri ya bawbagay ay agko inholat komoyo emen kawo mipareng-ey, no

alwan anlapiyen katawon toro-an ta hikawo ay bilang kon sarilin aw-anak. <sup>15</sup> Maski ma-in mapò ya liboy manonorò ya manorò komoyo nin tongkol koni Pangino-on Hisokristo ay hiko ya pinagkatatay moyo ha pantotompel koni Pangino-on Hisokristo, ta hiko ya nangiaral komoyo nin Mahampat ya Balità. <sup>16</sup> Hapa-eg, andawaten ko komoyo ya towaren moyoy anggaw-en ko. <sup>17</sup> Kayà an-ihogò ko komoyo hi Timotiyo ya anlapiyen ko. Ha pantotompel na ha Pangino-on ay bilang ko yan anak, boy mapahimala-an ya ha pagsisirbi na ha Pangino-on. Ipa-hip na komoyo no pangnoy pamakilamo ko koni Pangino-on Hisokristo. Habayti ay an-itorò ko ha kaganawan gropon mangama-in katetpel ha Diyos ha kaganawan dogal ya anlakwen ko.

<sup>18</sup> Ma-in onгно komoyo ya ampagmalhay ta wanla sigoro no agko makalako bahen nin manibaw komoyo. <sup>19</sup> Piro no kalabayan nin Pangino-on ay tampol akon makalako bahen. Kayà panlomateng ko bahen, helken ko no anyay magawà nin hatoy ampipagmalhay ha kalak-an nin anhalalita-en la, <sup>20</sup> ta hay pag-arì nin Diyos ay alwan ha halità no alwan ha panggomawà nin kapangyariyan nin Diyos. <sup>21</sup> Hapa-eg ay anyay labay moyo? Mako ko nayì bahen nin mandisiplanan makhit komoyo, o ha ma-in panlalabi boy ka-aypa-an nakem? Anti komoyo no anyay labay moyo.

### *Kala-etan nin kasalanan*

<sup>1</sup> Hapa-eg ay angkabalita-an ko ya bahen komoyo ay ma-in nin ampamabayi ta hay miha bahen ay ampakilamo ha ikalwan ahawa nin tatay na. Habain ya ombahen ya klasin gawà ay ahè anggaw-en nin maski hatoy ahè ampipantompel ha Pangino-on. <sup>2</sup> Piro ampagmalhay kawo et! Dapat moyo dayin ikalèlè boy habain ya tawoy nanggawà nin ombahen ay agmoyoy na payagan makitipon komoyo. <sup>3-4</sup> Para kongko, maski ayin ako bahen komoyo ay bilang ako simprin anti bahen ta pirmi katawon an-hipen. Kayà ha ngalan ni Pangino-on Hisos, habain ya tawoy ombahen ya anggaw-en ay hinosgawan koyna. Ha pamititipon moyo ay bilang akon anti komoyo. Ha kapangyariyan ni Pangino-on tamon Hisos, <sup>5</sup> habaytoy ombayroy tawo ay ipa-olay moyo koni Satanas, ta maka maghehe ya no makaranas ya nin kadya-dya-an boy hay kalolowa na ay malibri ha allon magbira hi Pangino-on Hisos.

<sup>6</sup> Alwan mahampat ya magmalhay kawo. Agmoyo nayi tandà ya maski amò bongat ya pampalbag ya imasa ha arina ay anlombag ya arina? Ombayro itaman ha tawo, mihan bongat ya nakagawà nin kasalanan ay maramay ya kaganawan. <sup>7</sup> Dapat moyon alihen komoyo baytoy ma-in ombayroy klasin kasalanan emen kawo manatili nin malinis. Ha ombayro ay emen kawon arina ya ayin la-ok ya pampalbag, boy tandà ko ya ombayro kawo. Banà ha kasalanan tamo, hi Pangino-on Hisokristo ay pinati nin bilang ha oybon topa ya ayin dipirinsya ya ampatyen hin

hato nin Hawhodiyo no Pistan Pamamanemtem. Anggaw-en la bayto banà ta ampanemtemen la ya pangilibri nin Diyos ha kawka-apo-apowan la. <sup>8</sup> Kayà, hapa-eg hitamoy ampipantompel ha Pangino-on ay dapat matowà nin bilang pagligaliga no Pistan Pamamanemtem. Ha pagligaliga tamo, hay kanen tamoy tinapay ay tinapay ya ayin pampalbag. Ombayro et ha biyay tamo, alihen tamoy da-an ogalì ya ma-i-inakiten boy mangala-et ta manggawà tamon kahampatan boy kaptegan.

<sup>9</sup> Hin hato ay inholat ko komoyo ya agkawo makilamo ha tawtawoy mapamabayi o mamakilalaki. <sup>10</sup> Hin hinalità ko bayto ay agko antokoyen ya tawtawoy ahè ampipantompel ha Diyos, ta hila ay ampamabayi boy ampakilalaki, ampangamkam, ampanakaw, boy ampipanhomamba ha alwan peteg diyos. Piro hikawo, ha pama-iri moyo bayri ha babon lotà nin kalamo la ay agkawo maki-emen konla. <sup>11</sup> Hay labay kon totolen ay agkawo makilamo do ha ampagkakanwari nin ampakipatel komoyo ha Pangino-on no hiya ay mapamabayi o mamakilalaki, makamkam, mapanhomamba ha alwan peteg diyos, maninirà kaparan tawo, maglalahing, o tolihan. Hay ombayroy tawo ay agmoyo pakilamowan ni pakipanganan. <sup>12-13</sup> Hitamo ay ayin karapatan manosga nin hatoy ahè ampipantompel ha Diyos. Diyos ya manosga konla. Piro hay ampipantompel ha Pangino-on ya ampakilamo komoyo ay dapat moyon hosgawan. Kayà habaytoy tawoy ampanggawà nin ombayroy kala-etan ay agmoyo payagan nin makitipon komoyo.

## 6

<sup>1</sup> No ma-in riklamo ya hinoman komoyo nin kontra ha patel na ha Pangino-on, antà mako yan magriklamo ha ahè ampipantompel ha Pangino-on, kisa makon magriklamo ha nag-in tawtawo nin Diyos? <sup>2</sup> Warì agmoyo tandà ya hay manosga lano nin tawtawo bayri ha babon lotà ay hitamoy nag-in tawtawo nin Diyos? Kayà no hikawoy manosga nin tawtawo bayri ha babon lotà, agmoyo warì kaya nin ayosen ya an-iriklamo ya mangayamò ya bawbagay? <sup>3</sup> Warì agmoyo tandà ya kateng aw-anghil ay hitamoy ampipantompel ha Pangino-on ya manosga konla? Lalò tamon ma-i-ayos ya bawbagay ya tongkol ha pagbibiyay tamò bayri ha babon lotà. <sup>4</sup> No ma-in kawon kaso, antà mako kawon pahosga do ha agtamo dapat pamahosgawan nin gropon mangama-in katetpel ha Pangino-on? <sup>5</sup> Anhalita-en ko bayti emen kawo mareng-eyan. Warì ayin bahen komoyo nin mihay tawoy maronong nin mami-ayos nin ahè ampangapisosondò ya mipapatel ha Pangino-on? <sup>6</sup> Hay ampangyari bahen komoyo no ma-in ampikontra ya mipapatel, hay miha ay ampako ha hosgado nin magriklamo, ta bayro na ipahosgawan baytoy kaso la ha tawtawoy ahe ampipantompel ha Pangino-on.

<sup>7-8</sup> Mapatnag ya ampagkamali kawo ta hikawo ay ampi-a-asonto ya mipapatel. Misonon hikawo ay ampanla-et boy ampana-ol maski ha pawpatel moyo. Antà agmoyo pa-olayan ya la-eten kawo boy ha-olen kawo? <sup>9</sup> Agmoyo nayì tandà ya hay mangala-et ay ahè makapagmana lano ha ka-arian nin Diyos? Agmoyo lokowen ya sarili moyo:



hay babayi boy lalaki ya ampanggawà nin ma-alay ya gawgawà, hay manhohomamba ha alwan peteg diyos, hay mamakilalaki boy mapamabayi, hay lalaki ya ampakilamon bilang ahawa ha kapariho nan lalaki, <sup>10</sup> hay mananakaw, hay makamkam, hay maglalahing, hay maninirà kaparan tawo, kateng tolisan ay ahè makapagmana ha ka-ari-an nin Diyos. <sup>11</sup> Hin hato ay ma-in pon ongno komoyo ya ombahen ya anggaw-en. Piro ha ngalan ni Pangino-on Hisokristo boy ha panggogomawà nin Ispirito nin Diyos, hikawo ay nag-in anan malinis; hikawo ay nag-in ana nin ayin kapintasan; hikawo ay imbilang ana nin ayin kasalanan.

*Gamiten moyoy nawini moyo para ha ikaporin nin Diyos*

<sup>12</sup> Ma-arì halita-en nin mihay antompel ha Diyos ya ombayri: “Maski anyay bagay ay ma-in akon kalaya-an gomawà.” Piro anhalita-en ko ya alwan kaganawan bagay ay makabin kahampatan kona. Para kongko, ma-in akon kalaya-an gomawà nin maski anya, piro agko payagan nin mag-in honolhonolan ako ha maski anyay bagay. <sup>13</sup> Ma-in ampaghalità nin hay pamamangan ay para ha tiyan, boy hay tiyan ay pangipalamnan nin pamamangan. Peteg! Piro hay pamamangan boy tiyan ay ma-in anggawan ta hay nawini tamo ay pahiliyan nin Diyos. Hay nawini ay ampanga-ilangan nin kaparan nawini, piro hay nawini ay ahè ginawà nin Diyos nin ipakilalaki o ipamabayi bilang ha an-hipen nin kanayon, no alwan hay nawini ay ginawà nin

Diyos nin isirbi kona, boy Diyos ya ampangi-atap nin nawini tamo emen tamo manggawà nin kahampatan. <sup>14</sup> Hi Pangino-on Hisokristo ay biniyay oman nin Diyos, boy ha kapangyariyan na ay biyayen na tamon oman.

<sup>15</sup> Agmoyo nayì tandà ya hay nawini moyo ay parti nin nawini ni Pangino-on Hisokristo ta ikon na kawo? Hay nawini moyo ya ikon ni Pangino-on Hisokristo ay ilamo warì ha pota? Ahè dayi mangyari baytoy ombayro! <sup>16</sup> Agmoyo nayì tandà ya hay ampanlalay nin pota, hatoy nanlalay boy hatoy pota ay ampag-in mimiha? Hay nakaholat ha Halità nin Diyos ay ombayri: “Hay lowa ay ampag-in mimiha.” <sup>17</sup> Piro hino-man ya ma-in pamakilamo ha Pangino-on, ta hay Ispirito nin Diyos ay anggomawà ha nakem na, hiya boy hi Pangino-on, hay nakem la ay ampag-in mimiha.

<sup>18</sup> Anhalita-en ko komoyo ya agkawo mam-abayi o makilalaki. Alwan kaganawan kasalanan nin tawo ay ampakahirà nawini na, piro hay pamabayi boy pamakilalaki ay lalò ampakahirà nawini na ta ampagkasalanan ya ha sarili nan nawini. <sup>19</sup> Agmoyo nayì tandà ya hay nawini moyo ay bali nin Ispirito nin Diyos ya inggawà komoyo nin Diyos? Kayà hay Ispirito nin Diyos ay ampa-iri komoyo, boy hay nawini moyo ay alwa moyoynan ikon ta ikon ana nin Diyos. <sup>20</sup> Ma-alagà ya pinambeh nin Diyos komoyo ta dayà ni Pangino-on Hisos. Kayà hay nawini moyo ay gamiten moyo ha ikapori nin Diyos.

## 7

*Hay tongkol ha pag-ahawa*

<sup>1</sup> Hapa-eg tongkol do ha pastang ya inholat moyo kongko ay ombayri ya mahalità ko: no agkawo mag-ahawa ay ikahampat moyo. <sup>2</sup> Piro banà ta bahen ha dogal moyo ay ma-in malakè ya ampipamabayi boy ampipampakilalaki ay mahampat no balang miha komoyo ay magkama-in sarilin ahawa. <sup>3</sup> Dapat geperan nin lalaki ya obligasyon na ha ahawa na. Ombayro simpri ha babayi. <sup>4</sup> Hay babayi ya ma-in anan ahawa ay ayin anan karapatan ha sarili nan nawini, ta hay ahawa na ya ma-in anan karapatan kona. Ombayro itaman ha lakaki. <sup>5</sup> Kayà agkawo pagko ha miha ta miha komoyon mita-ahawa anggan agmoyo mapisondo-an nin magkama-in kawon oras nin manalangin. Pangayari ay gawen moyoy karapatan moyo nin pagkahabek ha ahawa, ta maka tokso-en kawo ni Satanas ha agmoyo pagpendan ha sarili moyo.

<sup>6</sup> Habayti ya anhalita-en ko komoyo ay alwan manda: mag-ahawa kawo no labay moyo, piro no agmoyo labay ay anti komoyo. <sup>7</sup> Labay ko dayi ya balang miha ay ayin ahawa nin bilang kongko. Piro hay Diyos ay alwan pariparihoy kakayawan ya an-igwà ha tawtawo. Hay kanayon ay ambiyan nan kakayawan mag-ahawa; hay kanayon itaman ay ambiyan nan kakayawan nin ahè mag-ahawa.

<sup>8</sup> Hapa-eg, habayti ya halita-en ko konlan ayin ahawa kateng ha bawbawoy babayi: mahampat no manatili kawo nin ayin ahawa nin bilang

kongko. <sup>9</sup> Piro no agmoyo mapendanan ya sarili moyo ay mag-ahawa kawo. Mas mahampat ya mag-ahawa kawo kisa agmoyo mapendanan ya sarili moyon kalabayan.

<sup>10</sup> Piro ha mangama-in ahawa ay ombayri ya an-imanda ko; alwan mismon hiko ya ampangi-manda no alwan Pangino-on: hay babayi ya ma-in ahawa ay dapat ahè makihiyay ha ahawa na.

<sup>11</sup> Piro no makihiyay ya ay manatili yan ahè mag-ahawa. No alwa man, makisondò ya ha ahawa na. Hay dapat itaman ha lalaki ay ahè mangihiyay nin ahawa.

<sup>12</sup> Ha kanayon itaman ay ma-in akon halitaten ya ahè nangibat ha Pangino-on no alwan nabit ha sarili kon ihip. No hay lalaki ya patel ha Pangino-on ya ma-in ahawa nin ahè antompel ha Pangino-on ay agna ihiyay, basta labay nin babayi nin makilamo et kona. <sup>13</sup> No hay babayi itaman ya antompel ana ha Pangino-on ta hay ahawa na ay ahè et antompel ha Pangino-on ay agya makihiyay ha ahawa na no labay et makilamo kona nin hatoy ahawa na. <sup>14</sup> Banà ha pantotompel nin babayi, hay ahawa na ya ahè antompel ha Pangino-on ay biyan nin Diyos nin kahampatan. Banà itaman ha pantotompel nin lalaki, hay ahawa na ya ahè antompel ha Pangino-on ay biyan nin Diyos nin kahampatan. No ahè mangyari nin ombayri, hay aw-anak la ay mag-in bilang ha aw-anak nin ahè ampipantompel ha Diyos ta ayin mangitorò konla nin tongkol ha Diyos. Piro hapa-eg, hay aw-anak nin ombayroy mawmato-antawo ay ambiyan nin Diyos nin kahampatan.

<sup>15</sup> Piro no hay ahawa ya ahè antompel ha Pangino-on ay labay makihiyay ha ahawa nay antompel ay pa-olayan ya nin hatoy antompel ha Pangino-on. No ombayro ay ayin anan tobayen ya ahaway antompel ha Pangino-on. Hay labay nin Diyos para komoyo ay mapisondò kawo. <sup>16</sup> Hikay ahawa ya babayi o lalaki ya antompel ha Pangino-on ay agmo tandà no hika ya gamiten nin Pangino-on para hay ahawa mo ay milibri ha kasalanan na.

*Manatili kawo no pangno kawo hin agkawo et iningat nin Diyos*

<sup>17</sup> Balang miha, hay dapat nan ibiyay ay kalabayan nin Pangino-on kompormi ha kapapahal hin iningat ya nin Diyos nin makilamo kona. Habayti ay an-iwawali ko ha kaganawan gropon ampipantompel ha Pangino-on. <sup>18</sup> No ma-in tawoy napatoli ana pon nin hinomonol ha ka-ogali-an nin Hawhodiyo biha ya iningat nin Diyos ay agyayna magolon mangihip paraan no pangno na ma-ibira baytoy da-an ya alwa yan toli. Piro no agya et napatoli ay agnayna gaw-en hapa-eg ha iningat ya nin Diyos. <sup>19</sup> Alwan ma-alagà no hinonol nin tawo o ahè baytoy ka-ogali-an nin Hawhodiyo, no alwan hay pinakama-alagà ay panhohomonol ha anipanogò nin Diyos. <sup>20</sup> Balang tawo ay dapat manatili no pangno ya hin iningat ya nin Diyos nin makilamo kona. <sup>21</sup> Alilà ka nayi hin iningat ka nin Diyos nin makilamo kona? Ayin bali no alilà ka, piro no ma-in paraan emen ka mag-in malayà ay gaw-en mo. <sup>22</sup> Hay alilà ya iningat

nin Pangino-on nin makilamo kona ay malayà ya tegteg kona nin Pangino-on. Ombayro itaman ha tawoy alwan alilà ya iningat nin Pangino-on. Hiya ay nag-in alilà ya ampagsirbi koni Pangino-on Hisokristo ta ikon na ya. <sup>23</sup> Ma-alagà ya pinambah nin Diyos komoyo ta dayà ni Pangino-on Hisos. Alwan tawo ya onawen moyon pagsirbiyan no alwan Pangino-on ya onawen moyon pagsirbiyan. <sup>24</sup> Pawpatel, anyaman ya kapapahal moyo hin iningat kawo nin Diyos ay mag-in kawon kontinto ha ombayro ta hiyay mangi-atap komoyo.

*Hay dapat ha ayin ahawa boy ha bawbawoy babayi*

<sup>25</sup> Hapa-eg, do ha pastang moyo ya tongkol ha ahè et nipag-ahawa ay ayin akon an-ipanogò ya nangibat ha Pangino-on, piro biyan katawon sarili kon opinyon ta ha ingangalo nin Pangino-on ay mapahimala-an ako.

<sup>26</sup> Banà ha ka-irapan ya andanasen moyo hapa-eg bahen ay mahampat ha lalaki no manatili yan ayin ahawa. <sup>27</sup> No ma-in kan ahawa ay agmo ihiyay ya ahawa mo. No ayin kan ahawa ay agka mag-ahog nin mag-ahawa. <sup>28</sup> Piro no mag-ahawa ka ay alwan kasalanan, boy no mag-ahawa ya dalaga ay alwan kasalanan. Labay kon bongat nin hikawo ay ahè makaranas nin kadya-dya-an ya bilang ha andanasen nin tawtawoy mangama-in ahawa.

<sup>29</sup> Habayti ya labay kon matanda-an moyo, pawpatel: hay pana-on ay kapan-o-omipek; kayà pa-ibat hapa-eg, hay lawlalaki ya ma-in ahawa

ay magsirbi ana koni Pangino-on Hisos nin bilang ha pagsisirbi nin ayin ahawa. <sup>30</sup> Maski malelè kawo o maliga kawo, maski ma-in kawon kamama-in o ayin ay isigi moyo ya pagsisirbi ha Diyos. <sup>31</sup> Kaganawan bagay ya ma-in kontamo boy anggaw-en tamo ay ma-in anggawan, ta paran bongat bayri ha babon lotà. Kayà ahè maliwid ha bawbagay ya habayto.

<sup>32</sup> Hay labay ko ay agkawo magkama-in kagolowan nakem nin bilang ha mangama-in ahawa. Hay lalaki ya ayin ahawa ay ampagsikap gomawà para ha Pangino-on emen na mabiyang konsowilo ya Pangino-on. <sup>33</sup> Piro hay lalaki ya ma-in ahawa ay angkatarka ha bawbagay ya para bayri ha babon lotà ta ansikapen nan pakonsowilowen ya ahawa na. <sup>34</sup> Kayà hay nakem na ay angkapi-atag. Hay babayi itaman ya ayin ahawa ay ampagsikap nin gomawà para ha Pangino-on. Ansikapen na nin hay nawini na boy nakem na ay ma-ilibos nan isirbi nin ayin kapintasan ha Pangino-on. Piro hay ansikapen nin babayi ya ma-in ahawa ay bawbagay bayri ha babon lotà emen hay ahawa na ay mabiyang nan konsowilo.

<sup>35</sup> Anhalita-en ko bayti komoyo ta ikahampat moyo. Agkatawo an-i-awà nin mag-ahawa, no alwan hay labay ko ay ayin nin maka-abalà komoyo emen mag-in ma-ayos ya pamimiyay moyo ha pagsisirbi ha Pangino-on.

<sup>36</sup> Tongkol itaman ha mikaba-an ya napisondò nin aglayna itoloy ya pagkahal la: no hay lalaki ay ahè makapagpendan ha sarili na para ha

kaba-an na, ta masyadoy kalabayan na ay kailangan itoloy lay pagkahal la; alwan kasalanan ya pag-ahawa la. <sup>37</sup> Piro no leseb ha nakem nin lalaki ya agya mag-ahawa ay mahampat basta agya napilitan bongat. <sup>38</sup> Ombayro man, mahampat ya mapag-ahawa nay kaba-an na, piro mas mahampat no agyayna mag-ahawa.

<sup>39</sup> Hay babayi ya ma-in ahawa ay kowinta nakahe-el ha ahawa na mintras angkabiyay et ya ahawa na. Piro no nati anay ahawa na ay ma-in yan kalaya-an mag-ahawan oman ha lalaki ya labay na basta kapariho nan antompel ha Pangino-on. <sup>40</sup> Ha palagay ko ay lalò yan maliga no agya mag-ahawan oman, boy ampinto-o kon habayti ya kalabayan itaman nin Ispirito nin Diyos ya ampangitorò kongko.

## 8

*Hay tongkol ha pamamangan ya indologha alwan peteg diyos  
(Roma 14:1-23)*

<sup>1</sup> Hapa-eg ay ipalinaw ko komoyo ya tongkol ha pamamangan ya indolog ha alwan peteg diyos. Peteg nin hitamoy kaganawan ay ma-in tinandà ya tongkol bayri ha alwan pawpeteg diyos. Piro ombayri ya tanda-an moyo: hay tinandà ay ampakapahambog ha tawo, piro hay panlalabi ay ampakatambay ha kaparan tawo. <sup>2</sup> Hinoman ya ampanghip nin ma-in yan tinandà ay agna et natanda-an ya dapat nan matanda-an. <sup>3</sup> Piro hinoman ya ampanlabi ha Diyos ay balay nin Diyos.



<sup>4</sup> Hapa-eg, tongkol do ha pamamangan ya an-idolog ha alwan peteg diyos: tandà tamo ya hay alwan peteg diyos ay ayin silbi ta hay Diyos ay mimiha. <sup>5</sup> Hay tawtawo ay ma-in malakè ya an-ingaten lan diyos ya anti ha langit boy ha babon lotà, ta malakè ya andiyosen boy ampanginonen la. <sup>6</sup> Piro para kontamo ay ma-in bongat mimihay Diyos ya Tatay tamo ya namalsa nin kaganawan bagay, boy kayà tamo angkabiyay ay para magsirbi kona. Tandà tamo et ya mimiha ya Pangino-on; ayin kanayon no alwan hi Pangino-on Hisokristo ya namalsa nin kaganawan bagay boy banà kona ay ma-in tamon biyay.

<sup>7</sup> Piro alwan kaganawan kapariho tamon ma-in pantotompel ay ampakatandà nin habayti ya kaptegan. Ma-in ongnò ya nasanay homamba ha alwan peteg diyos. Angga hapa-eg, no ampangan hila nin ombayroy pamamangan ay an-hipen la ya habaytoy angkanen la ay talagan para ha alwan peteg diyos; kayà angkagolo ya nakem la ta andap la no ampagkasalanan hila. <sup>8</sup> Wari pamamangan ya makapipakarani kontamo ha Diyos? Wari mag-in tamon mahampat no mangan tamo o ahè nin ombayroy pamamangan?

<sup>9</sup> Piro mag-atap kawo ta maka hay kalaya-an moyon mangan nin maski anyay pamamangan ay mag-in bara-nan nin makapagkasalanan ya patel moy makapey ya pantotompel. <sup>10</sup> No hika ya ma-in hosto ya tinandà ay ampangan nin hatoy pamamangan ya anti ha lo-ob bali ya ginawà nin para ha alwan peteg diyos biha ka makit nin hatoy makapey ya pantotompel, agya wari ma-ingganyo nin mangan nin habayto

maski anti ha ihip na ya habayto ay indolog pon ha alwan peteg diyos? <sup>11</sup> Kayà hay tinandà mo ya bara-nan nin mahirà ya pantotompel nin patel moy makapey ya pantotompel. Alwan mahampat ya ginawà mo ta hi Pangino-on Hisokristo ay nati nin para bayro ha patel mo. <sup>12</sup> Ha ombayri, ampakapagkasalanan kawo koni Pangino-on Hisokristo, ta hikawo ya nambin bara-nan para magkasalanan ya pawpatel moyo, boy pinakhit moyoy nakem la. <sup>13</sup> Kayà no makapagkasalanan ya patel ko nin banà ha pamangnà ko nin habaytoy karni ya indolog ha alwan peteg diyos ay agkoyna mangnà nin habayto emen agya makapagkasalanan.

## 9

*Hay karapatan boy katongkolan nin mihay hogònin Pangino-on*

<sup>1</sup> Warì hiko ay alwan malayà? Warì hiko ay alwan hogò nin Pangino-on? Warì agko nakit hi Pangino-on tamon Hisos? Warì alwan hikawoy bonga nin pagsisirbi ko kona? <sup>2</sup> Maski ahè balayen nin kanayon ya hiko ay hogò nin Pangino-on ay angkasigoro ko ya balayen moyo nin hiko ay hogò, ta hikawo ya kaptegan nin hiko ay hogò nin Pangino-on.

<sup>3</sup> Habayti ya itobay ko ha ampipamintas kongko. <sup>4</sup> Warì ayin kayin karapatan nin hay pamamangan nawen ay igwà konnawen nin antoro-an nawen? <sup>5</sup> No ma-in akon ahawa ya antompel ha Pangino-on, ayin ako warì karapatan nin mantan kona ha maski ayri nin bilang

ha anggaw-en ni Pidro, boy kanayon ya hawhogò nin Pangino-on, kateng pawpatel ni Pangino-on Hisos? <sup>6</sup> Warì hikayin bongat ni Birnabi ya ayin karapatan nin ahè magtrabaho nin para ikabiyay nawen? <sup>7</sup> Warì hay hondalò ay ka-ilangan et magkama-in kanayon ya kapanikapan para ha sarili nan kagastosan? Warì ma-in tawo ya no nananem yan obas ay agna matawayan ya bonga nin hatoy intanem na? Warì ma-in pastol ya ampangalagà nin aw-ayop ya ahè maka-inom nin gatas nin habaytoy an-alaga-an na?

<sup>8</sup> Hay anhalita-en ko ay agko an-ibasi ha anhalita-en bongat nin tawtawo, ta habayti ay anti itaman ha kawkapanogo-an nin Diyos. <sup>9</sup> Ha kawkapanogo-an ya hinolat ni Moysis ay ma-in ombayri ya pagkahalità: “Agmo bosalan ya bakà mintras an-ipagi-ek.” Warì bawbakà bongat ya an-asiwa-en nin Diyos? <sup>10</sup> Alwa. In-alimbawà na kayi bayro ta hay ampangararo boy ampanggi-ek ay an-omasan ma-in atag ha alawah. <sup>11</sup> Hikayi ay kowinta ampangitanem komoyo nin Halità nin Diyos. Kayà makabyat warì komoyo no hay kabiyayen nawen ay ma-ibat komoyo? <sup>12</sup> No ma-in karapatan ya kanayon ya manonorò komoyo nin omasa ha an-igwà moyo ay lalò kayin ma-in karapatan.

Ombayro man, agnawen ginamit bayti ya karapatan nawen, no alwan antagalen nawen ya kaganawan emen ayin makahadlang komoyo nin tompel ha Mahampat ya Balità ya an-iaral nawen komoyo ya tongkol koni Pangino-on Hisokristo. <sup>13</sup> Warì agmoyo tandà ya hay

ampagsirbi ha bali nin Diyos ay ampananggap nin pamamangan ya ampangibat bayro ha bali nin Diyos? Warì agmoyo simpri tandà ya hay ampipanambay para ha altar ya ampamo-olan nin aw-ayop ya pinati nin para ha Diyos ay ma-in hilan atag ya karni nin habaytoy aw-ayop ya pinati? <sup>14</sup> Ombayro itaman, impanogò nin Pangino-on ya hay ampipangi-aral nin Mahampat ya Balità ay mananggap nin pawpangangailangan la nin banà ha pangi-aral la nin Mahampat ya Balità.

<sup>15</sup> Piro maski anyay karapatan ko ay agko ginamit nin mananggap tambay ya ma-ibat komoyo. Agkatawo simpri anholatan hapa-eg para makikwa komoyo nin tambay. Mahampat et ya mati kon bitil kisan ma-alih ya karapatan kon magmalhay nin ahè makikwa nin tambay komoyo.

<sup>16</sup> Ayin akon bara-nan mangipagmalhay nin pangi-aral ko nin Mahampat ya Balità ta obligasyon kon i-aral bayti. Ka-i-ingaloy mangyari kongko no agko i-aral ya Mahampat ya Balità ya tongkol koni Pangino-on Hisos. <sup>17</sup> No bolontad nin nakem ko ya pangi-aral ko ay ma-arì akon omasan mananggap nin primyo. Piro habayti ay obligasyon ko ya impahimalà kongko nin Diyos. <sup>18</sup> Anya awod ya tanggapan koy primyo? Hay primyo ko ay hay pribilihyo ko nin agko mananggap nin kabayaran ha pangi-aral ko nin Mahampat ya Balità maski ma-in akon karapatan ha ombayro.

<sup>19</sup> Maski ma-in akon kalaya-an gomawà nin balang labay ko, hay sarili ko ay an-itoring kon

alilà nin kaganawan emen lalò lomakè ya tompel koni Pangino-on Hisokristo nin banà kongko. <sup>20</sup> No anti ko ha Hawhodiyo ay ampakibagay ako konla emen hila magkama-in katetpel koni Pangino-on Hisokristo nin banà simpri kongko. Maski ayin ako ha hilong nin kawkapanogo-an ya hinolat ni Moysis ay kowinta miha ko ha anti ha hilong kapangyariyan nin habayto, ta ampakibagay ako emen hila magkama-in katetpel nin banà kongko. <sup>21</sup> No anti ko itaman ha alwan Hawhodiyo ya ahè magtandà nin kawkapanogo-an nin Hawhodiyo ay ampakibagay ako simpri konla emen hila magkama-in itaman katetpel nin banà kongko. Piro ahè ampanghologan nin agko anhonolen ya kawkapanogo-an nin Diyos, ta hiko ay anhomonol ha an-ipanogò ni Pangino-on Hisokristo. <sup>22</sup> No kalamo koy mangakapey ya katetpel ay ampakibagayan ko hila ha kakapeyan la emen ko mapakhaw ya pantotompel la koni Pangino-on Hisos. Ha kaganawan bagay boy ha kaganawan tawo ay ampakibagay ako emen ha maski anyay paraan ay magkama-in katetpel ya maski ongo konla nin banà kongko. <sup>23</sup> Kaganawan nin habayti ay anggaw-en ko emen hay Mahampat ya Balità ay ma-ipatandà ko ha tawtawo boy emen ako makapaki-atag ha kahampatan ya matanggap ko nin banà bayro.

<sup>24</sup> Tandà moyo ya maski malakè ya ampi-lolombà nin mowayo ay mihan bongat ya makatanggap nin primyo. Ombayro itaman kontamo. Kayà ha pagsisirbi moyo ha Pangino-on ay magsikap kawo emen moyo matanggap ya

primyo. <sup>25</sup> Balang ampipampakilaban ya mawmagdadagaw ay ampipagsanay mandisiplina nin sarili ha kaganawan bagay. Ombayri ya anggaw-en la emen la matanggap ya primyo maski habayto ay ahè maboyot ta tampol mahirà. Piro hay ansikapen tamo ya primyo ay ayin pagkahirà. <sup>26</sup> Kayà hiko ay kowinta ampowayo nin mako ha sigoradoy ka-anggawan, boy hiko ay kowinta ampamontal nin angkasigoroy taman. <sup>27</sup> Ha kaganawan gawà ko ay ampa-irapan koy sarili ko boy andisiplinawan nin ahè gaw-en ya sarili kon kalabayan, ta agko labay ya maka pangayari kon mangaral ha kanayon ay hiko ya mag-in alwan nararapat.

## 10

*Hay pangyayari hin hato ha Aw-israylitaay pakakwawan tamo nin aral*

<sup>1</sup> Pawpatel, labay kon ipa-hip komoyo ya nangyari ha kawka-apo-apowan tamo hin hato hin pana-on ni Moysis. Ha pamomowako la, hay Diyos ay nambin leem ya nangigiya konlan kaganawan, boy hay dagat ay pinihiyay na ta ha piha-etan ya kinomlang ay bayro na hila pinadaan. <sup>2</sup> Bayro ha dagat boy ha leem ay kowinta nabinyagan hilay kaganawan nin hinomono koni Moysis. <sup>3</sup> Hilay kaganawan ay nangan nin an-ingaten Mana ya inggawà nin Diyos, <sup>4</sup> boy Diyos ya nambi et konla nin ininom lay lanom ya ampingibat ha bato. Habaytoy bato ya ampingibatan lanom ay ka-alimbawa-an nin hi Pangino-on Hisokristo ay anti konla boy

ampambi konla nin pawpanganga-ilangan la. <sup>5</sup> Piro maski nakit nin kaganawan ya pawpapag-ispantawan ya para konlay gawgawà nin Diyos ay agla hinonol ya kalabayan nin Diyos. Tandà tamo ya hay Diyos ay ahè nangonsowilo ha kalak-an konla; kayà nati hila boy hay bawbot-o la ay nikakatak bayro ha lawak.

<sup>6</sup> Habayto ya ombayroy nangyari ha kawka-apo-apowan tamo ay aral kontamo emen agtamo maghangad nin mangala-et ya bawbagay nin bilang ha ginawà la. <sup>7</sup> Agkawo homamba ha alwan peteg diyos nin bilang ombayro konla nin hatoy ongnoy kawka-apo-apowan tamo. Ha Halità nin Diyos ay ombayri ya nakaholat ya tongkol ha panhohomamba la: “Hay tawtawo, hin nayari hilan nangan ay tinomalek ha pag-parangal la ha ginawà lay alwan peteg diyos.” <sup>8</sup> Dapat agtamo mamabayi o makilalaki bilang ombayro ha ginawà nin ongno konla, ta ha ombayroy pangyayari, ha lo-ob mihay allo ay lowampò boy tatlon libo (23,000) ya nati konla. <sup>9</sup> Agtamo hoboken ya Diyos nin papahangen ha panggawà tamon kasalanan nin bilang ombayro ha pagkasalanan nin ongno konla; hila ay pinatin impakayat ha aw-otan. <sup>10</sup> Agtamo simpri magriklamo nin bilang ombayro ha ongno konla; hila bayto ay pinarosawan nin pinati nin anghil ya inhogò nin Diyos nin mamati konla.

<sup>11</sup> Habayti ya bawbagay ya nangyari ha kawka-apo-apowan tamo ya pangwanan tamon alimbawà, boy impaholat bayto nin Diyos para kontamon angkabiyay hapa-eg pana-on ha maraninay

ka-anggawan nin babon lotà emen tamo matoro-an nin ahè gomawà nin ombayro.

<sup>12</sup> Kayà mag-atap ya hinoman ya ampangihip nin hiya ay matibay nin ahè gomawà nin kasalanan, ta maka makapagkasalanan ya itaman. <sup>13</sup> Ayin panobok ya anlomateng komoyo ya ahè dinanas nin tawtawo. Hay Diyos ay tapat boy agna ampayagan nin hoboken kawo nin ma-igit et ha makaya moyo; no latngan kawo nin panobok, hay Diyos ay mambi komoyo nin paraan emen moyo mapagte-ehan.

*Panemtemen ya kamatyan ni Pangino-on Hisokristo boy ahè homamba ha alwan peteg diyos*

<sup>14</sup> Kayà, pawpatel ya anlapiyen ko, agmoyo hambawan ya alwan peteg diyos. <sup>15</sup> Inholat ko bayti komoyo ta hikawo ay mangatalino. Paka-hipen moyo no tamà bayti ya anhalita-en ko komoyo. <sup>16</sup> Hapa-eg no ampititipon tamon mamnemtem nin pagkamati ni Pangino-on Hisokristo ay ampasalamatan tamoy Diyos. Ha pamanemtem tamo koni Pangino-on Hisokristo ay ampagkama-in tamon pagmimiha nin makilamo kona, ta hay an-inomen tamo ay kowinta dayà na ya nantolò hin nati ya. Hay tinapay ya ampibibi-hilan tamon kanen ya kowinta nawini na ay ampagkama-in tamon pagmimiha nin makilamo kona. <sup>17</sup> Kayà maski malakè tamoy ampipantompel koni Pangino-on Hisokristo, ha mihay tinapay ya ampibibi-hilan tamon kanen ya kowinta nawini na ay ampag-in tamon mim-ihà.



18 Ihipen moyoy aw-inalalak ni Israyil: hin nangan hila nin hatoy inggawà ha altar nin para ha Diyos ay nangapimimihay nakem la ha Diyos. 19 Warì hay labay kon totole ay malagà ya alwan peteg diyos kateng pamamangan ya indolog ha alwan peteg diyos? 20 Alwan ombayro. Hay labay kon totole ay hay ahè ampipantompel ha Diyos ay ampambin pamamangan ya para ha dawdimonyo, alwan ha Diyos. Agko simpri labay ya magkama-in kawon pamakilamo ha dawdimonyo. 21 Agkawo marì minom nin kowinta dayà boy mangan nin kowinta nawini ni Pangino-on Hisos no hikawo ay ampangan boy ampinom et ha dogal ya ampaghambawan ha dawdimonyo. 22 Warì labay tamon papahangen et ya Pangino-on? Warì ma-in tamon kakayawan ya igit kona emen ayin mangyari kontamo maski maki-emen tamo ha ampipanhomamba ha dawdimonyo?

*Atapan gomawà nin ikakhit nakem nin maski hino*

23 Ma-in ampaghaltà nin, “Ma-in akon kalayaan gomawà nin anya paman.” Piro anhalita-en ko ya alwan kaganawan ay makab-in kahampatan. “Ma-in ako,” wanla, “nin kalayaan gomawà nin anyaman.” Piro anhalita-en ko ya alwan kaganawan ay makatambay. 24 Dapat ha tawo ay alwan sarili nan ikahampat ya ihipen na, no alwan hay ihipen na ay ikahampat nin kanayon.

25 Ma-arì kawon mangnà nin anyaman ya karni ya an-itinda ha palingki. Emen ahè magolo

ya konsinsya moyo ay agmoyoyna pastangen no habaytoy karni ay indolog pon ha alwan peteg diyos o ahè, <sup>26</sup> ta ha Halità nin Diyos ay nakaholat ya ombayri: “Hay babon lotà boy kaganawan anti bayro ay ikon nin Pangino-on.”

<sup>27</sup> No hikawo ay kombidawen nin ahè antompel ha Pangino-on ta labay moyon mako ay agkawoyna magpastang nin tongkol ha anyaman ya inhandà na komoyo emen ahè magolo ya konsinsya moyo. <sup>28-29</sup> Piro no ma-in maghalità komoyo nin habaytoy inhandà komoyo ay indolog pon ha alwan peteg diyos ay ombayri ya halita-en ko: maski ayin kowinta para komoyo ya mangan nin habayto ay agmoyo kanen alang-alang do ha naghaltà komoyo emen ahè magolo ya konsinsya na.

Hay an-ikatoyngan nin kanayon ay ombayri: “Antà hay kalaya-an ko ay ma-alih nin banà ha konsinsya nin kanayon? <sup>30</sup> Antà paghalita-an ako nin banà ha pamangan ko nin pawpamamangan ya impagpasalamat ko itaman ha Diyos?”

<sup>31</sup> Ombayri ya itobay ko: no ampangan kawo, o ampinom kawo, o anyaman ya anggaw-en moyo ay gaw-en moyoy kaganawan ha ikapori nin Diyos. <sup>32</sup> Agkawo gomawà nin ikakhit nakem nin hinoman ya tawo mag-in Hawhodiyo o alwa, boy agmoyo et pakapeyen ya nakem nin kaganawan gropon mangama-in katetpel ha Diyos. <sup>33</sup> Hiko itaman, ha kaganawan gawà ko ay ampagsikahan kon mambin kaligawan ha kaganawan tawo. Agko antikapen ya para ha sarili kon ikahampat no alwan ha ikahampat nin kaganawan emen hila malibri ha kaparosawan.

# 11

<sup>1</sup> Towaren moyo ko nin bilang itaman panowad ko koni Pangino-on Hisokristo.

*Hay tolong ha olo nin tawtawo no anhomambaha Diyos*

<sup>2</sup> Amporiyen katawo ta ha kaganawan bagay ay pirmi moyo kon ampanemtemen boy anhonolen moyo ya tawtorò ko komoyo. <sup>3</sup> Piro labay kon ma-intindiyan moyo ya hi Pangino-on Hisokristo ay pinagka-olo nin kaganawan lalaki; lalaki itaman ya pinagka-olo nin babayi. Hay pinagka-olo ni Pangino-on Hisokristo ay Diyos. <sup>4</sup> Ha pamititipon moyo, no lalaki ya ampanalangin o ampangi-aral Halità nin Diyos ta ma-in tolong ya olo na ay an-ipareng-ey na hi Pangino-on Hisokristo ya ampangolo kona. <sup>5</sup> No babayi itaman ya ampanalangin o ampangi-aral Halità nin Diyos ta ayin tolong ya olo na ay an-ipareng-ey nay lalaki ya ampangolo kona. Hatoy babayi ay kowinta kalbo, <sup>6</sup> ta hay babayi ya ahè labay magtolong ay dapat magpakalbo. Piro no kapapareng-ey ha babayi ya magpakalbo ay dapat nan tolongan ya olo na.

<sup>7</sup> Hay lalaki mintras ampanalangin o ampangi-aral ay dapat ahè magtolong ta hiya ay hawig ha Diyos ya namalsa kona, boy kaporiyan nin Diyos ya pamasakop kona nin lalaki. Hay ikapori itaman nin lalaki ay pamasakop kona nin ahawa na; <sup>8</sup> ta hay lalaki, hin pinalsa nin Diyos ay ahè nangibat ha babayi, no alwan babayi ya nangibat ha lalaki. <sup>9</sup> Hay lalaki ay ahè pinalsa nin para ha babayi, no alwan hay babayi ay pinalsa nin

para ha lalaki. <sup>10</sup> Kayà hay babayi ay dapat ma-in tolong emen na ma-ipakit ha aw-anghil ya hiya ay ampasakop ha ahawa na.

<sup>11</sup> Ombayro man, ha tegteg nin Pangino-on ay angka-ilanganen nin babayi ya tambay nin lalaki, boy angka-ilanganen itaman nin lalaki ya tambay nin babayi. <sup>12</sup> Maski hay babayi ay ginawà nin nangibat ha lalaki, hapa-eg itaman, hay lalaki ay an-i-anak nin babayi, piro kaganawan bagay ay ampanjangibat ha Diyos.

<sup>13</sup> Mismon hikawo ya mangihip: tamà nayi ha mihay babayi ya ha pami-o-opong moyo ay ayin yan tolong no manalangin ya ha Diyos?

<sup>14</sup> Ha ka-ogali-an nin tawtawo, hay lalaki ya makarà ya habot ay kapapareng-ey. <sup>15</sup> Piro ha babayi, hay habot nay makarà ay kaporiyan kona, ta hay makarà ya habot ya inggawà kona nin Diyos ay pinagkatolong na. <sup>16</sup> Piro no ma-in mandiskosyon tongkol bayri ha kapiyarì kon hinalità ay ombayri ya itobay ko kona: ha panhomamba nawen ay ombayro ya kina-ogalin nawen gaw-en, kateng gawgropon mangama-in katetpel ha Diyos.

### *Hay pamangan ya pamanemtemankoni Pangino-on Hisos*

<sup>17</sup> Hay tongkol bayri ha banggiten ko et komoyo hapa-eg ay agkatawo amporiyen, ta hay pami-tipon moyo ay ahè ampakab-in ikahampat no alwan ampakab-in ikala-et. <sup>18</sup> Ona, ha pamiti-tipon moyo nin gropon mangama-in katetpel ha Pangino-on ay nabalita-an ko ya hikawo ay ampangapihihiyay ta agkawo ampangapisosondò,

boy midyo ko ampinto-o bayro ha nabalita-an ko. <sup>19</sup> Habaytoy ginawà moyoy pamihihiyay ay alwan mahampat. Piro ka-ilangan mangyari bayto emen matanda-an no hino komoyo ya ampangonsowilowan nin Diyos. <sup>20</sup> No ampititipon kawon mangan, dayi hay panemtemen moyo ay pagkamati ni Pangino-on Hisos piro alwan ombayroy ampangyari, <sup>21</sup> ta balang miha komoyo ay angka-ona-onan mangan nin sarili nan gitan. Kayà hay kanayon komoyo ay nabilil et boy hay kanayon ay lahing. <sup>22</sup> Warì ayin kawon sarilin pamamali ya panganan moyo boy pinoman moyo? Habayti ya ombayri ya anggaw-en moyo ay alwan mahampat ta agmoyo anigalang ya ampititipon ya gropon mangama-in katetpel ha Diyos, boy an-ipareng-ey moyo baytoy manga-irap ya ayin magitan ya pama-mangan. Poriyen katawo warì ha ombayri ya anggaw-en moyo? Ahè! Agko an-ikaliga ya anggaw-en moyo.

<sup>23</sup> Habayti ya aral ya tinanggap ko ya nangibat ha Pangino-on ay intorò ko itaman komoyo: hin yabi nin insapakat hi Pangino-on Hisos, hiya ay nandampot nin tinapay. <sup>24</sup> Hin nayarì na bayton pinasalamatan ha Diyos ay binibi-hil na biha na hinalità ya ombayri: “Habayti ay nawini ko ya igwà ha kamatyan para ha ikalibri moyo. Ombayri ya pamititipon ya gaw-en moyo nin pamanemteman kongko.” <sup>25</sup> Ombayro et, hin nayarì hilan nangapon ay kinwa nay baso biha na hinalità ya ombayri: “Habayti ay inomen moyo ta habayti ya katibayan nin bayoy kasondo-an nin Diyos ya hay dayà ko ay

mantolò nin para komoyo. Tebe kawo minom nin ombayri ay panemtemen moyo ko.” <sup>26</sup> Hapa-eg maski makakano kawo mangan boy minom nin ombayri, hay pagkamati ni Pangino-on Hisos ay an-ipatandà moyo angga ha pagbira na.

<sup>27</sup> Kayà hinoman ya mangan boy minom nin ombayri ha hinalità ko ta alwa yan karapatdapat ay ampagkasalanan ya koni Pangino-on Hisos, ta agna ampa-alaga-an ya pagkamati boy pantolò nin dayà ni Pangino-on Hisos hin impakò ya ha koroh. <sup>28</sup> Kayà balang tawo ay dapat na pon sori-en ya sarili na biha ya mangan nin ombayroy tinapay boy ombayroy i-inomen, <sup>29</sup> ta hinoman ya ampangan boy ampinom para ha pamamanemtem ta agna ampa-alaga-an ya nawini ni Pangino-on Hisokristo ay habaytoy pamarosawan kona nin Diyos. <sup>30</sup> Habayto ya baranan no antà malakè komoyo ya mangakapey boy mahahakiten, boy ma-in anan ongno ya nikati.

<sup>31</sup> No pirmi tamon ampagsorì ha sarili tamo ta paghehean tamoy kasalanan tamo ay agtamo hosgawan nin parosawan nin Pangino-on. <sup>32</sup> Piro no hay Pangino-on ay ampangipatanam kontamo nin kadya-dya-an ay an-itorò na tamo ta aw-anak na tamo. Ha ombayro ay agna tamo parosawan nin bilang ha pamarosa na ha ahè ampipantompel kona.

<sup>33</sup> Kayà, pawpatel ko, no ampititipon kawon mangan nin pamanemteman moyon pagkamati ni Pangino-on Hisos ay mitatagantan kawo biha kawo mangan nin habayto. <sup>34</sup> No ma-in komoyo nin nabitil ay dapat ya pon mangan ha bali

na emen pamititipon moyo ay agna ihipen ya nabitil ya, no alwan hay ihipen nan bongat ay hi Pangino-on Hisokristo. Ha ombayri ya pamititipon moyo ay ayin ma-ihosga komoyo ya Diyos. Tongkol ha kanayon ya bagay ay lano koyona ayosen pamako ko bahen komoyo.

## 12

### *Hay an-igwà nin Ispirito nin Diyos (Ipuso 4:7-16)*

<sup>1</sup> Hapa-eg, pawpatel, labay kon matanda-an moyoy kaptegan nin tongkol ha kakayawan ya an-igwà nin Ispirito nin Diyos. <sup>2</sup> Mismon hikawo ya magtandà nin hin agkawo et antompel ha Pangino-on ay maparah kawon magtan boy matawon nin homamba ha alwan peteg diyos ya ahè ampakapaghalità. <sup>3</sup> Hapa-eg ay itorò ko komoyo no pangno matanda-an ya hay Ispirito nin Diyos ay ampamo-on ha tawo. Hay tawoy ampaghalità nin kala-etan ya tongkol koni Apo Hisos ay alwan peteg nin Ispirito nin Diyos ya ampamo-on kona. Piro hay tawoy ampaghalità nin hi Apo Hisos ay Pangino-on ay peteg nin hay Ispirito nin Diyos ay ampamo-on kona.

<sup>4</sup> Hari-hari ya klasin kakayawan ya an-igwà nin Ispirito nin Diyos, piro mimihay Ispirito ya ampambi. <sup>5</sup> Hari-hari ya klasi nin sirbisyo ya an-igwà nin Diyos, piro mimiha ni Pangino-on Hisos ya ampagsirbiyan tamo. <sup>6</sup> Hari-hari simpri ya klasin gawgawà ya pagsisirbi ha Diyos, piro mimihay Diyos ya ampambin kakayawan ha kaganawan gawà nin balang miha.

<sup>7</sup> Balang tawo ay ma-in kakayawan ya an-igwà kona nin Ispirito nin Diyos para ha ikahampat nin kaganawan. <sup>8</sup> Hay kanayon ay ambiyan karonongan mangi-aral nin Halità nin Diyos, boy hay kanayon ay ambiyan pangingintindi nin mangipalinaw nin habayto. Ispirito nin Diyos ya ampambi nin habayti ya kagalingan. <sup>9</sup> Habayto et ya Ispirito nin Diyos ya ampambi nin makhaw ya katetpel ha kanayon. Hay an-igwà itaman nin habaytoy Ispirito nin Diyos ha kanayon ay kakayawan mamakahampat nin ampipag-masakit. <sup>10</sup> Hay kanayon ay ambiyan kakayawan makagawà nin pawpapag-ispantawan, boy hay kanayon ay ambiyan kakayawan nin mangi-aral Halità nin Diyos. Hay kanayon ay ambiyan kakayawan makatandà no hay kakayawan ya tinanggap nin kanayon ya tawo ay nangibat ha Ispirito nin Diyos o ahè. Ma-in ambiyan nin kakayawan maghalità nin hari-hari ya klasin halità, boy hay kanayon ay ambiyan kakayawan nin mangipalinaw nin ombayroy hawhalità. <sup>11</sup> Kaganawan nin habayti ya kakayawan ay mimihay pinangibatan. Ayin kanayon no alwan Ispirito nin Diyos. Hiya ya ampambi ha balang antempel ha Pangino-on kompormi ha labay nan igwà.

*Hay nawini ay mimiha piro malakè ya parti*

<sup>12</sup> No pangno nin hay mihay nawini ay angkabo-ò nin malakè ya parti ay ombayro hi Pangino-on Hisokristo. Hiya ay kowinta mimihay nawini ya kabo-o-an nin malakè ya parti.

<sup>13</sup> Hitamoy kaganawan, mag-in Hodiyo o alwa,



alilà man o alwa ay nag-in mimihay nawini ta nabinyagan tamo ha mimihay Ispirito nin Diyos ya inggawà kontamon kaganawan.

<sup>14</sup> Hay nawini nin tawo ay nabo-ò nin malakè ya parti; alwan mimihay parti. <sup>15</sup> No halita-en nin bitih ya, “Alwa kon gamet; kayà hiko ay alwan parti nin nawini,” ha ombayro warì, hay bitih ay alwan parti nin nawini? <sup>16</sup> No halita-en itaman nin tolih ya, “Alwa kon mata; kayà hiko ay alwan parti nin nawini,” ha ombayro warì, hay tolih ay alwan parti nin nawini? <sup>17</sup> No matan bongat ya kabo-o-an nin nawini ay pangno man makalengè? No tolin bongat itaman ya kabo-o-an nin nawini ay pangno makara-ep? <sup>18</sup> Piro Diyos ya namalsa nin nawini kompormi ha kalabayan na. In-ayos nan mahampat ya pinangigwa-an na nin balang parti nin nawini. <sup>19</sup> No hay kaganawan parti ay mimihay klasi ay pangno mag-in nawini bayto? <sup>20</sup> Kayà hay nawini ay malakè ya parti piro mimihay nawini.

<sup>21</sup> Hay mata ay ahè ma-arì maghalità ha gamet nin, “Alwa katan ka-ilangan.” Hay olo itaman ay ahè simpri ma-arì maghalità ha bitih nin, “Alwa katan ka-ilangan.” <sup>22</sup> Ha kaptegan, hay an-ibilang nin alwan ma-alagà ya parti nin nawini ay habayto ya mas ka-ilangan. <sup>23</sup> Hay parti nin nawini ya an-ipalagay tamo nin alwan masyadon kaporipori ay lalò tamon ampa-alaga-an, boy hay parti nin nawini ya alwan magandan tegtegen ay habaytoy an-asiwa-en tamon mahampat. <sup>24</sup> Piro hay parti nin nawini ya da-an anan maganda ay alwaynan ka-ilangan ayosen. Hay nawini

ay in-ayos nin Diyos boy binyan dangal baytoy parti nin nawini ya an-ipalagay tamon alwan kaporipori. <sup>25</sup> Ombayri ya ginawà nin Diyos emen balang parti nin nawini ay ahè magkama-in sigalotan no alwan mimamalasakit. <sup>26</sup> No angkakhitan ya mihay parti nin nawini, hay kaganawan ay ampananam. No amparangalan ya mihay parti nin nawini, hay kaganawan ay angkatowà.

<sup>27</sup> Hikawoy kaganawan ay pinagkanawini ni Pangino-on Hisokristo, boy balang miha komoyo ay parti nin nawini na. <sup>28</sup> Ha kaganawan gropon mangama-in katetpel ha Pangino-on, hay Diyos ay ma-in pinili nin gaw-en ombayri. Hay ona ay hawhogò; ikalwa, mipangi-aral Halità nin Diyos; ikatlo, mipanorò. Ma-in et mipanggawà nin pawpapag-ispantawan, mipamakahampat nin ampipagmasakit, mipanambay, mipama-alà, boy mipaghalità nin hari-hari ya klasin halità.

<sup>29</sup> Alwan kaganawan ay hawhogò, mipangi-aral Halità nin Diyos, o mipanorò; boy alwan kaganawan ay ambiyan kakayawan manggawà nin pawpapag-ispantawan, <sup>30</sup> mipamakahampat nin ampipagmasakit, mipaghalità nin hari-hari ya klasin halità boy mipangipalinaw nin habayto. <sup>31</sup> Kayà pakahangaren moyo ya lalò ma-alagà ya kakayawan ya an-igwà nin Ispirito nin Diyos. Hapa-eg ay ipatandà ko komoyo ya pinakamahampat ha kaganawan.

## 13

*Hay panlalabi*

<sup>1</sup> Hay pinakamahampat ha kaganawan ay panlalabi. No ma-in ako man kakayawan makapaghalità nin kahalakoy hawhalità ya nangibat ha Ispirito nin Diyos boy maskin makapaghalità akon halità nin aw-anghil, ta agko ampanlabi ha kapara kon tawo ay bilang akon tonoy nin borakatag o tonoy kompanà ya nabahak. <sup>2</sup> No ma-in ako man kakayawan mangi-aral Halità nin Diyos, ma-in akon tinandà boy pangigingintindi nin kaganawan bagay ya ahè pon impatandà nin Diyos, boy maski mapakambya ko ya bakil nin banà ha kakhawan katetpel ko, piro agko ampanlabi ay ayin akon silbi. <sup>3</sup> No ipangiri ko man ya kaganawan kamama-in ko ha mangairap, boy no igwà ko man ya sarili ko nin po-olan emen ako mati nin banà ha panhohomonol ko koni Pangino-on Hisokristo, piro agko ampanlabi ay ayin akon mapakinabang.

<sup>4</sup> Hay ampanlabi ay mapasinsya, maba-it, ahè angka-inggit, ahè ampaghambog, boy ahè ampagmalhay. <sup>5</sup> Hay ampanlabi ay alwan mala-et ya ogalì, agna an-ipilit ya labay na, alwan mapapahangen, boy alwan mapagtanem. <sup>6</sup> Ahè angkatowà ha mala-et ya gawgawà, no alwan hay an-ikatowà na ay panggawà nin kaptegan. <sup>7</sup> Hay ma-in ombayri ya panlalabi ay mapamatawad boy ma-in pamahimalà. Ma-in yan pan-o-omasa ya hay kapara nan tawo ay ma-in kahampatan. Hiya ay mapagte-eh ha kaganawan kadya-dya-an ya anlomateng kona.

<sup>8</sup> Ma-in anggawan ya kakayawan mangi-aral Halità nin Diyos boy maghalità nin kahalakoy

hawhalità kateng karonongan, ta lano, haba-in ay alwaynan ka-ilangan. Piro hay panlalabi ay ahè ma-anggawan. <sup>9</sup> Hay karonongan tamo boy kakayawan tamon mangi-aral Halità nin Diyos ay alwa et sapat. <sup>10</sup> Hay bawbagay ya habayto, lano ay mapahiliyan nin bawbagay ya ayin kakolangan.

<sup>11</sup> Hin anak ako et ay ampaghalità ako, ampanghip, boy ampangatoyngonan nin emen ha anak. Piro hin tinomo-a koyna ay agkoyna an-ogali-en ya ogali nin anak. <sup>12</sup> Hay tongkol ha Diyos ay agtamo masyadon angka-intindiyan hapa-eg, ta bilang tamon bongat angka-aninag ha mabereg ya ispiho, piro lano ay arap-arapan tamon makit hi Apo Hisos. Hapa-eg ay amò bongat ya pagkatandà ko, piro lano ay ma-intindiyan koy kaganawan bilang pagkatandà kongko nin Diyos.

<sup>13</sup> Ha biyay tamo hapa-eg ay ma-in tatloy ma-alagà ya bagay ya manatili: pantotompel, pag-asa, boy panlalabi; piro hay igit ha kaganawan ay panlalabi.

## 14

*Hay tongkol et ha kakayawan ya nangibatha Ispirito nin Diyos*

<sup>1</sup> Panlalabi ya pakahabeken moyo, boy pakahangaren moyoy kakayawan ya an-igwà nin Ispirito nin Diyos, lalo-lalò ana ya makapi-aral kawo nin Halità nin Diyos. <sup>2</sup> Hay ampaghalità nin kahalakoy halità ya nangibat ha Ispirito nin Diyos ay ha Diyos ampaki-ilgo, alwan ha

tawo ta ayin tawoy maka-intindi nin habayto. Diyos bongat ya maka-intindi. Ha tambay nin Ispirito nin Diyos ay ampakapaghalità ya nin bawbagay ya ahè pon impatandà nin Diyos. <sup>3</sup> Piro hay ampangi-aral nin Halità nin Diyos ay ampakapaghalità ha tawtawo nin ikatibay nin pantotompel la, ikakhaw nin nakem, boy ikahahaliwa la. <sup>4</sup> Hay tawoy ampaghalità nin kahalakoy halità ya inggawà kona nin Ispirito nin Diyos ay ampatibayen nan bongat ya sarili nan katetpel. Piro hay tawoy ampangi-aral nin Halità nin Diyos ay ampamakhaw pantotompel nin gropon mangama-in katetpel ha Pangino-on.

<sup>5</sup> Labay ko dayi nin hikawoy kaganawan ay makapaghalità nin kahalakoy hawhalità, piro hay mas kon labay ay makapi-aral kawo nin Halità nin Diyos. Mas ma-alagà ya makapi-aral Halità nin Diyos kisa makapaghalità nin kahalakoy hawhalità. Piro no hatoy kahalakoy halità ay ma-ipalinaw nin habaytoy ampaghalità nin ombayro ay makapatibay yan pantotompel nin gropo nin kapara nan katetpel.

<sup>6</sup> Kayà, pawpatel, no mako ko bahen komoyo ta maghalità akon bongat kahalakoy halità ay ayin akon ma-itambay komoyo. Matambayan katawo no hay itorò ko komoyo ay hatoy impatnag kongko nin Diyos, o tinandà ko ya tongkol kona, o aw-aral ya ikatibay nin pantotompel moyo.

<sup>7</sup> Mag-in ha aw-istrominto ya antogtogen ya bilang ha palahota boy alpa ay ahè matanda-an no anyay antogtogen no mimihay nota. <sup>8</sup> No hay tamboyok ya ampatnoyen para pangipatandà

nin ma-in gira ta alwan tamà ya pamatnoy ay ma-in warì makapaghandà nin makilaban? <sup>9</sup> Ombayro itaman komoyo, no maghalità kawo nin ahè ma-intindiyan ay pangno matanda-an nin hinoman ya anhalita-en moyo? Emen kawon bongat ampaki-ilgo ha angin. <sup>10</sup> Bayri ha babon lotà ay malakè ya klasin halità, boy balang halità ay ma-in labay totolen. <sup>11</sup> Piro no agko angka-intindiyan ya halità ya anggamiten nin ka-ilgo ko ay agkayi mapi-intindi; emen kayin bongat parihon dayowan ya ti-ihan ibatan. <sup>12</sup> Hikawo itaman, banà ta anhangaren moyoy kawakayawan ya ampangibat ha Ispirito nin Diyos ay sikapen moyo nin hay kakayawan ya igwà komoyo nin Ispirito nin Diyos ay makapatibay nin gropon mangama-in katetpel ha Pangino-on.

<sup>13</sup> Ombayro man, hay tawoy ampaghaltà nin kahalakoy halità ay ipanalangin nay biyan yan kakayawan mangipalinaw nin habaytoy anhalita-en na. <sup>14</sup> No ampanalangin ako ta kahalakoy halità ya anggamiten ko, hay anti kongkoy Ispirito nin Diyos ay ampanalangin, piro ayin ma-itambay ya ihip ko. <sup>15</sup> Hapag ay anya awod ya gaw-en ko? Manalangin ako nin manggamit halità ya inggawà kongko nin Ispirito nin Diyos, boy manalangin ako nin panalangin ya nangibat ha nakem ko. Magkanta ko nin gamiten koy halità ya inggawà kongko nin Ispirito nin Diyos, boy magkanta ko nin kanta ya nangibat ha nakem ko. <sup>16</sup> No ampapasalamat kawo ha Diyos ta kahalakoy halità

ya anggamiten moyo, pangno omawoyon ko-moyo baytoy ayin ombayroy kakayawan no agla angka-intindiyan ya anhalita-en moyo? <sup>17</sup> Ma-ari mahampat baytoy ombayroy pamasalamat moyo ha Diyos, piro agkawo nakapakhaw katetpel nin nipampakalengè.

<sup>18</sup> Ampasalamat ako ha Diyos ta igit komoyon kaganawan ay ampakapaghalità ako nin kahalakoy halità ya nangibat ha Ispirito nin Diyos, <sup>19</sup> piro ha pamititipon nin gropon ampipantompel ha Pangino-on ay mas mahampat et ya lilimay halità ya halita-en koy ma-intindiyan la ha panonorò ko konla kisa liboliboy halità ya agla ma-intindiyan.

<sup>20</sup> Pawpatel, agkawo mag-in nin bilang anak ha pangingihip, no alwan pakatodyo-en moyoy pangingihip moyo. Piro no ha kala-etan ay mag-in kawon bilang ha kawkolaw ya ahè ampangihip nin manggawà kasalanan. <sup>21</sup> Ombayri ya nakaholat ha kawkapanogo-an:

“Wanan Pangino-on, konlan habayti ya tawtawo ay maghalità ako. Hay halita-en ko ay ipahalità ko ha dawdayowan ya ma-in kanayon ya hawhalità. Ombayro man ay agla ko leng-en.”

<sup>22</sup> Kayà hay kakayawan maghalità nin kahalakoy hawhalità ay palatanda-an para do ha ahè ampipantompel ha Diyos; habayto ay alwan palatanda-an ha ampipantompel. Piro hay kakayawan ya mangi-aral Halità nin Diyos ay ampakatambay ha mangama-in katetpel ha Diyos; alwan tambay ha ayin katetpel ha Diyos.

<sup>23</sup> Kayà no nititipon kawo ya gropon ampipantompel ha Pangino-on ta hikawoy kaganawan ay ampaghalità nin kahalakoy halità, biha ma-in nakalateng ya ahè magtandà nin tongkol bayri o tawtawoy ahè antompel ha Pangino-on, agla warì halita-en nin lokoloko kawo? <sup>24</sup> Piro no kaganawan moyon nititipon ay ampangi-aral Halità nin Diyos, ta lomateng bayro ya tawoy ahè antompel ha Diyos, o ayin tandà ya tongkol bayri ay matanda-an na ya hiya ay makasalanan. Nakem na ya makapipatandà nin hiya ay mala-et. <sup>25</sup> Matanda-an na et no anyay anti ha nakem na ta Diyos ya anggomawà kona. Kayà manalimokod yan homamba ha Diyos ta halita-en nay, “Hay Diyos ay talagan anti komoyo!”

*Kaganawan bagay ay dapat gaw-ennin ma-in ka-ayosan*

<sup>26</sup> Hapa-eg, pawpatel, hay labay tolole nin habaytoy kaganawan hinalità ko komoyo ay ombayri: ha pamititipon moyo ay gaw-en moyoy kaganawan bagay ya makapatibay katetpel nin kapara moyo. Ma-in magkanta, hay kanayon ay manorò, hay kanayon ay mangibalità nin impatandà kona nin Diyos, hay kanayon ay maghalità nin kahalakoy halità, boy ma-in itaman mangipalinaw nin habayto. <sup>27</sup> No ma-in maghalità nin kahalakoy halità ay tamà ana ya manga lowa o tatlo katawo ya maghalità nin ombayro. Ha paghalità la nin ombayro ay mipapalbah hila, boy ka-ilangan nin ma-in mangipalinaw nin habaytoy anhalita-en la.



<sup>28</sup> Piro no ha pamititipon la ay ayin makapipalinaw, balang miha ya ampaghalità nin ombayro ay pakatinek, ta ha sarili na tana maghalità nin ombayro boy maki-ilgo ha Diyos.

<sup>29</sup> Dapat lowa o tatlo katawo ya mangi-aral Halità nin Diyos nin banà ha panggogomawà konla nin Ispirito nin Diyos. Hay kanayon ay manlengè ta ihipen la no habaytoy anhalita-en la ay tamà. <sup>30</sup> No hay Diyos ay ma-in impanakem ha miha do ha ampiknò ay tonggen baytoy ampag-ilgo emen makapaghalità baytoy miha; <sup>31</sup> ta ha panggogomawà komoyo nin Ispirito nin Diyos, hikawoy kaganawan ay mihamihan makapi-aral Halità nin Diyos emen hay kaganawan ay matoto boy homkaw ya pantotompel. <sup>32</sup> Hay ma-in ombayri ya kakayawan nin mangi-aral Halità nin Diyos ay ampamalabah no ma-in kanayon ya ampag-ilgo, <sup>33</sup> ta no ampititipon nin homamba, hay Diyos ay ahè angkatowà ha pamitotobaktobak no alwan ha ka-ayosan.

Hay kaganawan gropon mangama-in katetpel, hatoy nag-in tawtawo nin Diyos ay ma-in pamititipon <sup>34</sup> ya hay bawbabayi ay ka-ilangan pakatinek, ta aghila payagan maghalità ha ombayroy pamititipon nin gawgropon mangama-in katetpel ha Diyos. Ka-ilangan hilan pasakop bilang ombayro ha nakaholat ha kawkapanogonan. <sup>35</sup> No hay babayi ay ma-in labay matandan ay ahawa nay pastangen na pamorong la ha bali la, ta alwan nararapat ha mihay babayi ya maghalità ha ombayroy pamititipon nin gropon mangama-in katetpel ha Pangino-on.

<sup>36</sup> Sigoro, hay kanayon bahen komoyo ay an-ipag-ayin ba-alà bayti ya an-itorò ko. Wari komoyo nangibat ya Halità nin Diyos? Wari hikawon bongat ya binalita-an? <sup>37</sup> Hinoman ya ampangihip nin hiya ay mangangaral o ma-in yan kakayawan ya nangibat ha Ispirito nin Diyos ay mahampat no balayen na ya hay an-iholat ko ay an-ipanogò nin Diyos. <sup>38</sup> Piro no agna balayen bayti ya inholat ko komoyo ay agmoyo ya itaman balayen.

<sup>39</sup> Kayà, pawpatel ko, pakahangaren moyon makapi-aral nin Halità nin Diyos nin banà ha panggomawà komoyo nin Ispirito nin Diyos, boy agmoyo ibawal ya maghalità nin kahalakoy halità ya nangibat ha Ispirito nin Diyos. <sup>40</sup> Balè kaganawan bagay ay gaw-en moyo ha tamà boy ma-ayos ya pamamaraan.

## 15

### *Hay pangabiyay oman ni Pangino-on Hisokristo*

<sup>1</sup> Hapa-eg, pawpatel, an-ipapanemteman ko komoyo ya Mahampat ya Balità ya tongkol koni Pangino-on Hisokristo ya in-aral ko komoyo. Habayti ya Mahampat ya Balità ay tinanggap moyo boy pinagkapondasyon nin katetpel moyo. <sup>2</sup> Ampangoligtanan moyo et nayi bayti ya in-aral ko komoyo ya Mahampat ya Balità ya ampakabi nin kalibriyan? No ahè ay ayin anan alagà komoyo baytoy tineplan moyo.

<sup>3</sup> Hay pinakama-alagà ya aral ya tinanggap ko itaman ay in-aral ko komoyo ya hi Pangino-on Hisokristo ay nati nin para ha kawkasalanan

tamo kompormi ha impaholat nin Diyos. <sup>4</sup> Hiya ay intabon boy hin ikatlon allo ay biniyay yan oman kompormi et ha impaholat nin Diyos. <sup>5</sup> Hiya ay napakit pon koni Pidro, biha ha kanayon et ya aw-alagad ya kawkalamowan nan an-ingaten Labinlowa. <sup>6</sup> Hapa-eg, napakit ya simpri ha ma-igit liman gatoy nititipon ya pawpatel ha Pangino-on. Angga hapa-eg panaon ay angkabiyay et ya kalak-an konla. <sup>7</sup> Hapa-eg ay napakit yayna et koni Santiyago biha ha kaganawan hogò ya ampititipon hin habayto.

<sup>8</sup> Hin kahoyothoyotan ay napakit ya itaman kongko ha pangyayari ya ahè an-asawan. <sup>9</sup> Ha kaganawan hogò ay hikoyna ya pinaka-oltimo. Alwa kon karapatdapat ingaten hogò ta hay mangama-in katetpel ha Diyos ay pinadya-dyangan ko. <sup>10</sup> Piro ha kahampatan pangingangalo nin Diyos, hiko ay nag-in hogò nin bilang ombayri hapa-eg boy ahè na-lihan alagà bayti ya kahampatan pangingangalo ya inggawà kongko. Nagpagal ako et nin igit ha hinoman konlan kaganawan, piro habayti ya kakayawan ko ay ahè nangibat ha sarili ko, no alwan ha kahampatan pangingangalo kongko nin Diyos. <sup>11</sup> Kayà mag-in hiko o hilay kanayon ya hawhogò ay habayti ya an-i-aral nawen boy habayti ya tineplan moyo.

### *Hay pangabiyay oman nin nikati*

<sup>12</sup> Hap-eg hi Pangino-on Hisokristo ya an-i-aral nawen ay biniyay oman nin Diyos. Piro antà ma-in ongno komoyo ya ampaghalià nin hay tawoy nati ay ahè mabiyay oman? <sup>13</sup> No peteg nin ahè biyayen oman ya nikati ay ahè awod biniyay

oman hi Pangino-on Hisokristo. <sup>14</sup> No hi Pangino-on Hisokristo ay ahè biniyay oman nin Diyos ay ayin kowintay pangangaral nawen kateng pantotompel moyo, <sup>15</sup> ta no ombayro ay lomwah nin mabongkok kayi ya ampamapteg nin tongkol ha Diyos, ta ampaptegan nawen ya hi Pangino-on Hisokristo ay biniyay oman nin Diyos. Piro no peteg ya anhalita-en moyo ya ahè mabiyay oman ya nikati, hi Pangino-on Hisokristo ay ahè dayi biniyay oman nin Diyos. <sup>16</sup> No ahè biyayen ya nikati ay ahè itaman awod nabiyay oman hi Pangino-on Hisokristo. <sup>17</sup> Habayti et, no hi Pangino-on Hisokristo ay ahè biniyay oman nin Diyos ay ayin kowintay pantotompel moyo, boy hay kasalanan moyo ay ahè napatawad. <sup>18</sup> No ahè nabiyay oman hi Pangino-on Hisokristo, hay mangama-in katetpel kona ya nikati ana ay nipalakoyna dayi ha kaparosawan. <sup>19</sup> No hay pag-asa tamo koni Pangino-on Hisokristo ay habayti ya biyay tamon bongat bayri, ha kaganawan tawo ay hitamoyna ya ka-i-ingalo.

<sup>20</sup> Piro hay talagan peteg ay nabiyay oman hi Pangino-on Hisokristo. Hiya ya ka-onawan nabiyay oman ya agana nati; kayà ma-in tamon pag-asa ya biyayen oman ya nikati, ta hin angkabiyay hila et ay antompel hila koni Pangino-on Hisokristo. <sup>21</sup> Banà ha kasalanan ya ginawà nin mihay tawo ya hi Adan ay nagkama-in nin kamatyan ya kaganawan tawo. Piro banà ha kahampatan ya ginawà nin mihay tawo ya hi Pangino-on Hisokristo ay nagkama-in nin pamiyay oman ha tawtawo. <sup>22</sup> No pangno nin

hay kaganawan tawoy aw-inalalak ni Adan ay nagkama-in nin kamatyan ta nag-ompisa koni Adan ay ombayro itaman nin mabiyay oman ya tawtawoy ma-in pamakilamo koni Pangino-on Hisokristo. <sup>23</sup> Hay pangabiyay oman ay ombayri: primiro, hi Pangino-on Hisokristo ya biniyay oman; ha pagbira na bayri, hay mangama-in katetpel ya nikati ana ay mabiyay oman. <sup>24</sup> Hapag hay ka-anggawan ay lomateng pamakayari hira-en ni Pangino-on Hisokristo ya kaganawan ampipamo-on, mangama-in katongkolan, boy kapangyariyan bilang ha dawdimonyo ta hila ay ampipangkomontra ha Diyos. Pangayari, hay pag-ari ay igwà na ha Tatay ya Diyos, <sup>25</sup> ta hi Pangino-on Hisokristo ay mamomom on angga ha mapahokò nin Diyos ya kaganawan ka-away na. <sup>26</sup> Hay kalalampohan nin talowen ya ka-away ay kamatyan. Ha ombayro, hay tawtawo ay ayin anan kamatyan. <sup>27</sup> Tandà tamo ya hi Pangino-on Hisokristo ay mamomom on ha kaganawan, ta ombayri ya nakaholat ya Halità nin Diyos: “Kaganawan bagay ay ipahokò nin Diyos koni Pangino-on Hisokristo.” Piro ha hinalità ya kaganawan bagay ya pahoko-en ay malinaw ya pagkahalità ya ahè inlamo nin Diyos ya kateng sarili nay pahoko-en na koni Pangino-on Hisokristo. <sup>28</sup> No hay kaganawan bagay ay na-igwà ana nin Diyos ha hilong kapangyariyan nin pamomom on ni Pangino-on Hisokristo, hi Pangino-on Hisokristo itaman ya Anak nin Diyos ay pasakop ha pamomom on nin Diyos. Ha ombayro, Diyos ya mamomom on ha kaganawan.

<sup>29</sup> Hay pamabinyag nin kanayon ay ginawa la para do ha nikati ya ahè nikabinyagan hin angkabiyay hila et. Hapa-eg no aghila ampinto-o nin mabiyay oman ya nikati ay antà ombayroy anggaw-en la? <sup>30</sup> Antà homobò kayi ha kadya-dya-an no agkayi ampinto-o nin biyayen oman nin Diyos ya nikati?

<sup>31</sup> Pawpatel, allo-allo ay ma-in labay mamati kongko. Anhalita-en ko bayti komoyo ta hikawo ay an-ikarantal ko alang-alang ha pagsisirbi ko koni Pangino-on Hisokristo. <sup>32</sup> Hay tawtawo bayri ha siyodad nin Ipiso ay bilang mabangis ya aw-ayop ya ampangalaban kongko ha pagpilit ko nin manorò konla. Ma-in ako warì mapakin-abang ha pagte-eh ko nin kadya-dya-an no ahè biyayen oman ya nikati? No ahè mangyarin ombayro ay gaw-en tamo bayti ya ombayri ya kahalita-an: “Magperà tamon mangan boy minom ta maka mati tamoyna nobokah.”

<sup>33</sup> Pag-atapan moyo baytoy alwan tamà ya tawtorò; ta hay tawoy mahampat ya ogali ay angkagtan ha kala-etan nin tawoy mala-et ya pag-o-ogali. <sup>34</sup> Pakahampaten moyoy pangingihip moyo boy tonggen kawon manggawà nin kasalanan. Ma-in komoyo nin ahè magbalay ha Diyos. Hinalità ko bayti komoyo emen kawo mareng-eyan.

*Hay klasin nawini nin tawo lano ha pangabiyay oman*

<sup>35</sup> Piro ma-in sigoron magpastang nin ombayri: “Pangno nin hay nikati ay mabiyay oman boy anyay klasin nawini nin hatoy mikabiyay

oman?” <sup>36</sup> Haba-in ya ombahen ya pastang ay kalokowan! Hay ka-alimbawa-an ay binì; hay binì ya intaphon ay angkati pon biha mabiyay. <sup>37</sup> Alimbawà: no mananem kan trigo o maski anyay kanayon ya tanaman, hay itanem mo ay pahì bongat; alwan hatoy malhay anay po-on nin tanaman. <sup>38</sup> Hay binì ya intanem ay ampatoben nin Diyos emen magkama-in nin klasi ya kompormi ha kalabayan na. Balang binì ay ma-in sarilin klasi o itsora. <sup>39</sup> Ombayro simpri ha laman, piro alwan kaganawan laman ay alwan paripariho. Ma-in laman nin tawo, ma-in laman nin ayop, ma-in laman nin manokmanok, boy ma-in laman nin kawkonà. <sup>40</sup> Ma-in nawini ya para ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos boy ma-in nawini ya para bayri ha babon lotà, piro hay klasin kagandawan nin nawini bayro ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos ay kahalako ha kagandawan nin nawini bayri ha babon lotà. <sup>41</sup> Hay kanayon ya ka-alimbawa-an ay ombayri: hay kagandawan nin allo ay kahalako ha kagandawan nin bowan boy bawbito-en. Hay bawbito-en ay ma-in kanyakanyan kagandawan.

<sup>42</sup> Ombayro itaman ha tawtawoy nati ya biyayen oman. Hay nawini nin tawo ya intabon ay mabolok. Piro ha biyayen oman nin Diyos ya tawo ay agana mabolok ya nawini. <sup>43</sup> Pangitabon nin tawo, hay nawini na ay mag-in anan katowà boy ayin anan kowinta, piro pamiyay oman ay maganda boy makhaw. <sup>44</sup> Habayti ya nawini tamo bayri ha babon lotà ay itabon pangati tamo. Piro pamiyay oman kontamo nin Diyos, hitamo

ay ma-in bayoy nawini ya igwà na kontamo. Hay nawini tamo bayri ha babon lotà ay kahalako ha nawini ya igwà na kontamo lano. <sup>45</sup> Nakaholat ha Halità nin Diyos ya hi Adan ya ka-ona-onawan tawo ay nagkama-in nin biyay ya inggawà nin Diyos, balè hi Pangino-on Hisokristo ya an-ingaten hoyot ya Adan ay hiya ya ampambin biyay ya ayin anggawan ya bilang biyay nin Diyos. <sup>46</sup> Hay nawini ya ma-in kamatyan ay ni-ona pon. Piro lano ay mapahiliyan nin nawini ya ayin kamatyan. <sup>47</sup> Hi Adan ya ka-ona-onawan tawoy pinalsa ay yari ha lotà. Piro hi Pangino-on Hisokristo ya an-ingaten ikalwan Adan ay nangibat ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos ta anti ya pon bayro. <sup>48</sup> Kaganawan tawo bayri ha babon lotà, hay nawini ay yari ha lotà nin bilang ha nawini ni Adan ya yari ha lotà; piro kaganawan mamako ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos, hatoy mangama-in katetpel ay ma-in nawini ya bilang ha nawini ni Pangino-on Hisokristo. <sup>49</sup> Hitamo ay yari ha lotà nin bilang koni Adan, piro habayti ya nawini tamo hapa-eg ay mapahiliyan nin nawini ya bilang koni Pangino-on Hisokristo ya nangibat ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos.

<sup>50</sup> Ombayri ya labay kon totole, pawpatel ko: habayti ya nawini tamo hapa-eg ay ka-ilangan mapahiliyan, ta habayti ya ombayri ya klasin nawini ay ahè mipalako ha ka-ari-an nin Diyos. Habayti ya nawini tamoy ma-in kamatyan ay ahè ma-ari pa-iri bayro. Hay nawini tamo bayro ay ayin anan kamatyan.



<sup>51-52</sup> Hapa-eg, leng-en moyo ko! Hay ipatandà ko komoyo ay hay mangyari kontamo lano ya ahè pon impatandà kontamo nin Diyos. Hitamoy kaganawan ampipantompel ha Pangino-on ay ahè ma-obon mati, piro hitamoy kaganawan, no pangno kabilis ikirep ya mata, hitamo ay biglà ma-oman nin ombayro kabilis. Piro biha mangyari bayto ay ma-in pon tonoy tamboyok, hatoy patnoyen ha bandan hoyot. Pantomnoy nin habaytoy tamboyok, hay nikati ya biyayen oman, hatoy mangama-in katetpel ha Diyos ay magkama-in nin kahalakoy nawini emen agana mati anggan makakanoman. Hitamoy kaganawan ay ma-oman, <sup>53</sup> ta habayti ya nawini tamoy angkabolok ta angkati ay dapat mapahiliyan nin nawini ya ahè mabolok ta ayin kamatyan. <sup>54</sup> No habayti ya nawini tamoy angkabolok ta ma-in kamatyan ay mapahiliyan nin nawini ya ahè mabolok ta ayin kamatyan ay natopad ana bayti ya nakaholat ha Halità nin Diyos ya ombayri:

“Ayin anan kamatyan ta tinaloyna nin Diyos.

<sup>55</sup> Hay kamatyan ay ayin anan kapangyariyan ta tinaloyna. Hay kamatyan ay agana makapangno ta ayin anan mati.”

<sup>56</sup> Hay bara-nan no antà nin hay kanayon ya tawo ay angkalimo ha kamatyan ay banà ha nagawà lay kasalanan; boy hay ampakapipatandà nin kasalanan ay kawkapanogo-an. <sup>57</sup> Hapa-eg, magpasalamat tamo ha Diyos ta ambiyan na tamon pananalo ha panggogomawà ni Pangino-on Hisokristo.

<sup>58</sup> Kayà, anlapiyen kon pawpatel, pakatibay kawo emen agkawo matoksò. Pakahipeg kawon

gomawà nin para ha Pangino-on ta tandà moyo ya ahè masayang ya pagpagal moyo para kona.

## 16

### *Tongkol ha pambin tambay ha kawkaparohon antompel ha Pangino-on*

<sup>1</sup> Hapa-eg, tongkol ha tambay ya an-igwà moyo ha ampipanga-ilangan ya nag-in tawtawo nin Diyos ay gaw-en moyoy bilang ombayro ha hinalità ko ha gawgropon mangama-in katetpel ha Pangino-on do ha probinsyan Galasya. <sup>2</sup> No allon Dominggo, balang miha komoyo ay mangipapawà nin kowalta kompormi ha natanggap nay alagà ya pinagtrabahowan na. Tiponen moyo bayto emen pamako ko bahen ay alwaynan ka-ilangan manipon ta nakahandà anan dan. <sup>3</sup> Panlomateng ko bahen, hay tawtawoy mapahimala-an moyon mangi-atel nin tambay ha siyodad nin Hirosalim ay biyan kon holat ya mamapteg nin habaytoy inhogò moyon mangi-atel nin tambay ay talagan mapahimala-an. <sup>4</sup> No ma-in bara-nan nin mako ko bayro ay makilako hilayna kongko.

### *Hay plano ni Pablo*

<sup>5</sup> Mako ko bahen ha siyodad nin Korinto pamaka-ibat ko ha probinsyan Masidonya ta magdaan ako pon bayro. <sup>6</sup> Labay kon maboyot ako pon bahen komoyo, maka anggan malabah ya abagat emen moyo ko matambayan ha maski ayri ya lakwen ko. <sup>7</sup> Agkoyna pon magdaan bahen hapa-eg ta agko labay ya kadodomali bongat ya panibaw ko komoyo. Pamako ko

bahen ay labay kon maboyot ako bahen no kalabayan nin Pangino-on. <sup>8</sup> Piro bayri ko pon ha siyodad nin Ipiso angga ha Pistan Pintikostis, <sup>9</sup> ta bayri ay malakè ya malabay manlengè Halità nin Diyos maski malakè simpri ya angkomontra ha anggaw-en ko.

<sup>10</sup> Panlomateng bahen komoyo ni Timotiyo ay pakilamowan moyo yan mahampat ta hiya ay kapariho kon ampagsirbi ha Pangino-on.

<sup>11</sup> Agmoyo payagan nin ma-in manyamo-yamò kona, no alwan tambayan moyo ya emen ya ma-in kaligawan ya magbira bayri kongko. Hiya kateng kanayon ya pawpatel ha Pangino-on ay anti-en ko bayri.

<sup>12</sup> Hapa-eg, tongkol koni Apolos ya patel tamo: mahigpit kon hinalità kona ya manibaw ya bahen nin kalamo nay kanayon ya pawpatel ha Pangino-on. Piro agna et labay mako hapa-eg. No ma-in yaynan pana-on ay mako yayna bahen.

### *Hay kalampohan halità ni Pablo*

<sup>13</sup> Mag-atap kawo emen agkawo mapahonol ha mali ya tawtorò; pakatibayen moyoy pantotompel moyo; hokawen moyoy nakem moyon omarap ha kadya-dya-an boy magpakatatag kawo. <sup>14</sup> Kaganawan gawà moyo ay gaw-en moyo nin ma-in panlalabi.

<sup>15</sup> Pawpatel, tandà moyo ya do ha probinsyan Akaya, hi Istipanas kateng pamilya na ya kaona-onawan nagkama-in katetpel ha Pangino-on. Hay sarili la ay inggawà la nin magsirbi ha nag-in tawtawo nin Diyos. <sup>16</sup> An-ipaki-ilgo ko komoyo ya hay sarili moyo ay ipasakop moyo

ha tawtawoy ombayri konla boy ha kaganawan nin kawkalamowan nin ampipanggomawà boy ampipagpagal. <sup>17</sup> Hay towà ko hin nilomateng bayri hili Istipanas, Portonato, boy hi Aka-iko, ta ha kalele-an ko nin banà ha agtamo pangapipikit ay ampaligawen la ko. <sup>18</sup> Pinaliga la ko nin bilang ha pamaliga la komoyo. Hay tawtawoy ombayri ay igalang moyo.

<sup>19</sup> Hay gawgropon mangama-in katetpel ha Pangino-on ya anti bayri ha probinsyan Asya ay ampangomosta komoyo, boy ha ngalan nin Pangino-on ay ampakakokomostawen kawo ni Akila boy Prisila kateng hatoy gropon mangama-in katetpel ha Pangino-on ya ampititipon ha bali la. <sup>20</sup> Kaganawan patel ha Pangino-on bayri ay ampangomosta komoyo.

No mangapipikit kawo ay mi-i-ilaw kawo nin ma-in panlalabi.

<sup>21</sup> Hapa-eg habayti ya pangomosta ko komoyo ay mismon hiko hi Pablo ya nanolat.

<sup>22</sup> Parosawan nin Diyos ya hinoman ya ayin panlalabi koni Pangino-on Hisos.

Tampol dayin magbira hi Pangino-on tamon Hisos!

<sup>23</sup> Hi Pangino-on tamon Hisos ay mangingan-galo dayi nin mambin kahampatan komoyo.

<sup>24</sup> Anlabiyen katawo nin banà ha pamilalamo tamon koni Pangino-on Hisokristo.

**Hay halitá nin Diyos hay kawkanta boy  
kawkahalita-an (The New Testament Psalms  
and Proverbs)**

**Sambal, Botolan: Hay halitá nin Diyos hay kawkanta  
boy kawkahalita-an (The New Testament Psalms and  
Proverbs) New Testament+**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Botolan Sambal

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files  
dated 29 Jan 2022

062b5b5e-5dc7-52fd-b99b-efadb471edf5